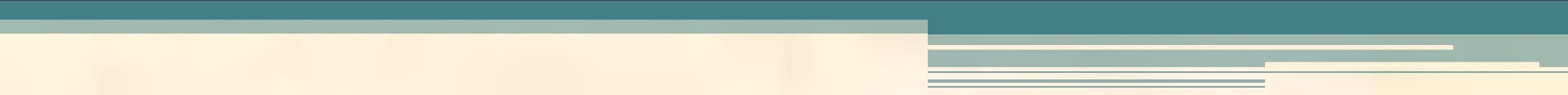

Введення до спланхнології.
Ротова порожнина.
Ротові залози. Зуби.

A decorative graphic element consisting of a solid teal horizontal bar at the top, followed by a light yellow gradient area. On the right side, there are several horizontal lines: a thick teal line, followed by three thin white lines, and a thin teal line at the bottom.

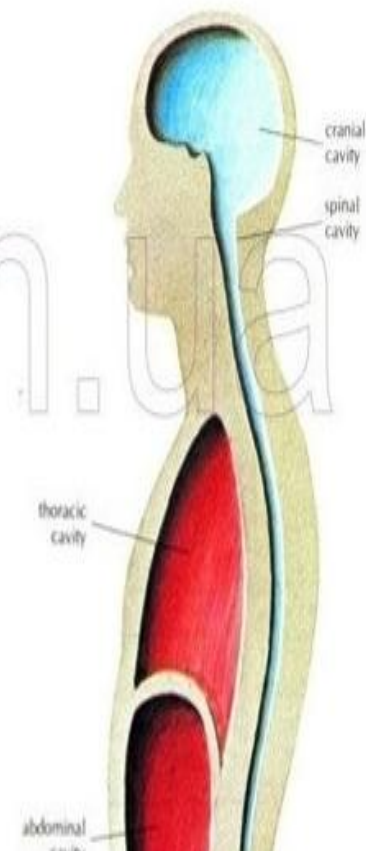
СПЛАНХНОЛОГІЯ –

ЦЕ РОЗДІЛ АНАТОМІЇ,
ЩО ВИВЧАЄ БУДОВУ
ВНУТРІШНІХ ОРГАНІВ.

ОРГАНИ КОЖНОЇ СИСТЕМИ МАЮТЬ СПІЛЬНЕ
ПОХОДЖЕННЯ, АНАТОМІЧНО І ФУНКЦІОНАЛЬНО
ВЗАЄМОПОВ'ЯЗАНІ.

НУТРОЩІ (*SPLANCHNA* - ГР.,
S.VISCERA - ЛАТ.) - ЦЕ ОРГАНИ, ЯКІ
РОЗТАШОВАНІ У ПОРОЖНИНАХ ТІЛА І
ЗАБЕЗПЕЧУЮТЬ ГОМЕОСТАЗ В
ОРГАНІЗМІ: ОБМІННІ ПРОЦЕСИ,
ВИДІЛЕННЯ ПРОДУКТІВ ОБМІНУ ТА
РОЗМНОЖЕННЯ.

НУТРОЦІ ПОДІЛЯЮТЬСЯ НА:

- **ТРАВНУ СИСТЕМУ**

(SYSTEMA DIGESTORIUM);

- **ДИХАЛЬНУ СИСТЕМУ**

(SYSTEMA RESPIRATORIUM);

- **СЕЧОВУ СИСТЕМУ**

(SYSTEMA URINARIUM);

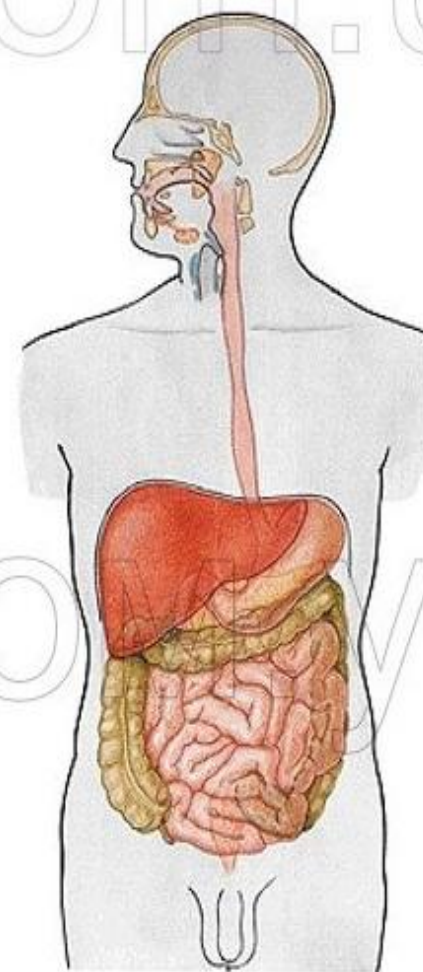
- **СТАТЕВІ СИСТЕМИ**

(SYSTEMATA GENITALIA);

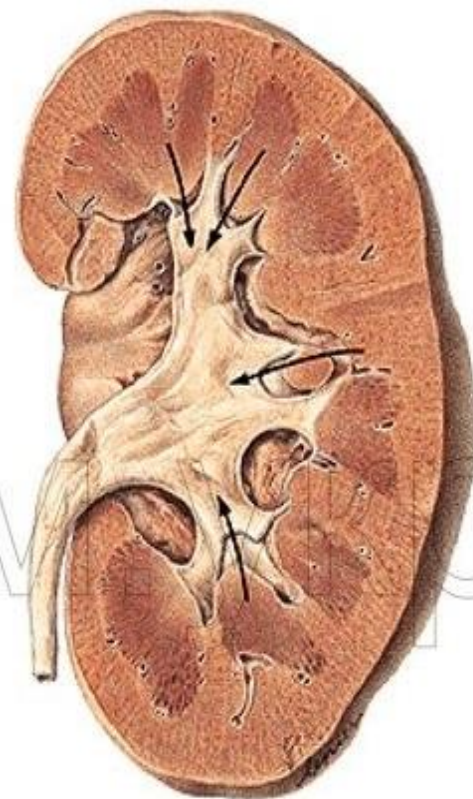
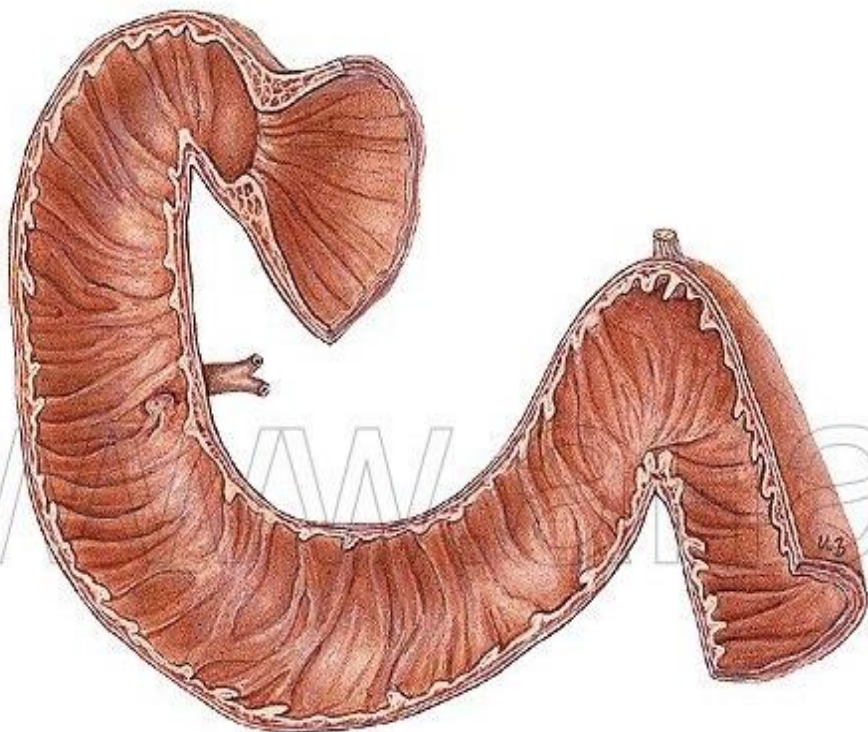
- **ЗАЛОЗИ ВНУТРІШНЬОЇ СЕКРЕЦІЇ**

(GLANDULAE ENDOCRINAE).

**ОРГАНИ ТРАВНОЇ СИСТЕМИ ЗАБЕЗПЕЧУЮТЬ
ОРГАНІЗМ ПОЖИВНИМИ РЕЧОВИНАМИ І ВИВОДЯТЬ
НЕЗАСВОЄННІ ЗАЛИШКИ ЇЖІ.**

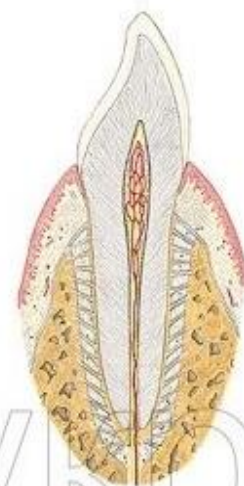
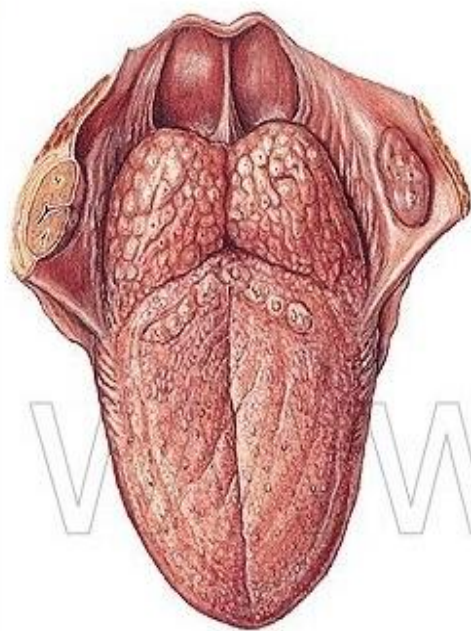

НАЙБІЛЬШ ТИПОВИМИ Є **ПОРОЖНИСТІ**, АБО ТРУБЧАСТІ, ОРГАНИ (СТРАВОХІД, ШЛУНОК, КИШКИ) І **ПАРАНХІМАТОЗНІ** ОРГАНИ (ПЕЧІНКА, ПІДШЛУНКОВА ЗАЛОЗА).

Є ТАКОЖ М'ЯЗОВІ ОРГАНИ (ЯЗИК), ОРГАНИ З
ТВЕРДИХ ТКАНИН (ЗУБИ), І ОРГАНИ МІШАНОЇ БУДОВИ.

www.anatom.ua

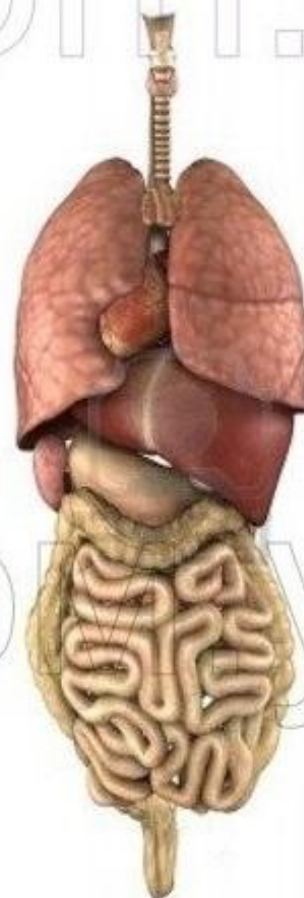

www.anatom.ukr

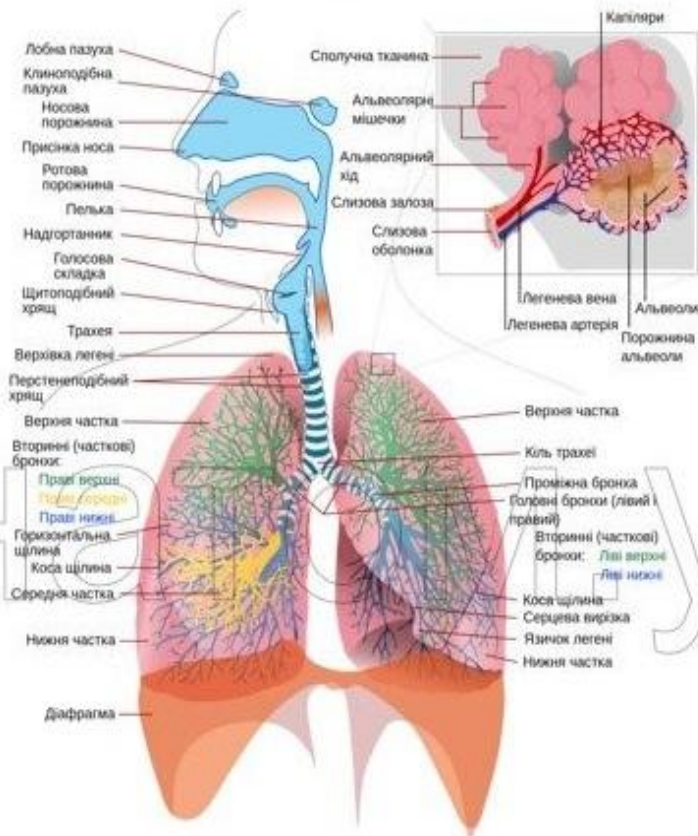
ПОРОЖНИСТІ (ТРУБЧАСТІ) ОРГАНИ МАЮТЬ

БАГАТОШАРОВІ СТІНКИ, В ЯКИХ ВИДІЛЯЮТЬ ОБОЛОНКИ:

- СЛИЗОВУ,
- М'ЯЗОВУ,
- ЗОВНІШНЮ.

ПАРЕНХИМАТОЗНІ ОРГАНИ ПОБУДОВАНІ З ПАРЕНХІМИ ТА СТРОМИ. ДО ПАРЕНХІМИ ВІДНОСЯТЬ ФУНКЦІОНАЛЬНО СПЕЦИФІЧНІ, ВЛАСТИВІ ДАНОМУ ОРГАНУ КЛІТИНИ, ЩО ВИЗНАЧАЮТЬ ФУНКЦІЮ ОРГАНА.

СТРОМА ОРГАНА ПОБУДОВАНА З ПУХКОЇ ВОЛОКНИСТОЇ СПОЛУЧНОЇ ТКАНИНИ (TEXTUS CONNECTIVUS FIBROSUS LAXUS) АБО РЕТИКУЛЯРНОЇ СПОЛУЧНОЇ ТКАНИНИ (TEXTUS CONNECTIVUS RETICULARIS), ЯКА ЧАСТО УТВОРЮЄ ПОТОВЩЕНІ ПЕРЕКЛАДИНКИ (ТРАБЕКУЛИ), ЩО ВІДХОДЯТЬ ВІД ЩІЛЬНОЇ ОФОРМЛЕНОЇ ВОЛОКНИСТОЇ СПОЛУЧНОЇ ТКАНИНИ (TEXTUS CONNECTIVUS FIBROSUS COMPACTUS REGULARIS) – КАПСУЛИ ОРГАНА, ФОРМУЮЧИ ЙОГО КАРКАС – СТРОМУ ОРГАНА.

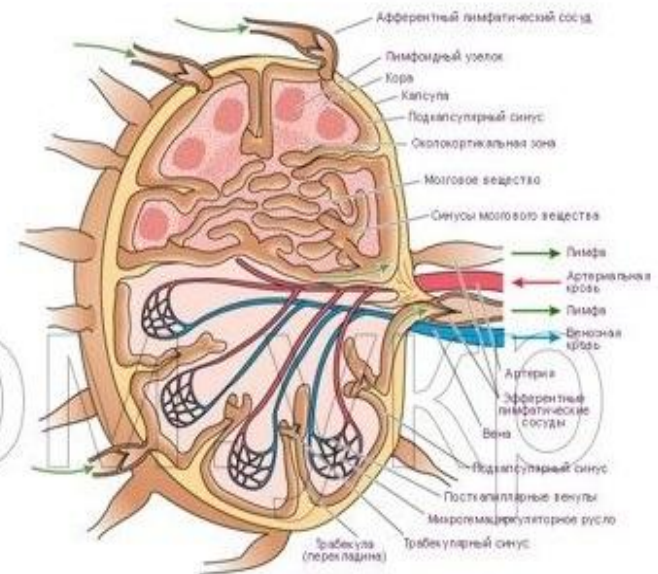
www.з

М.укр

СТРОМА ОРГАНА ВИКОНУЄ ТАКІ

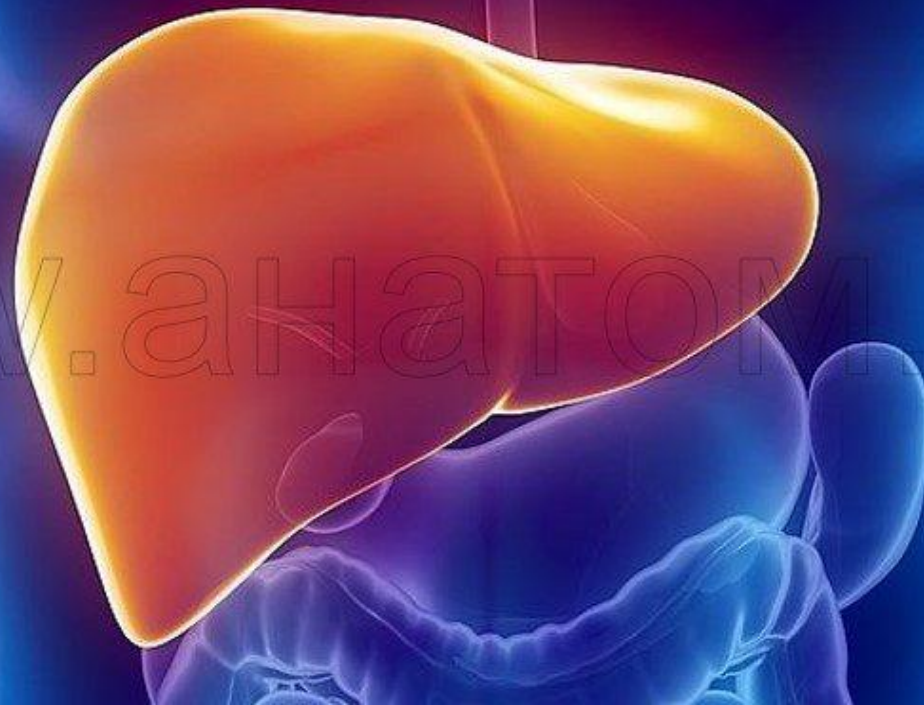
ФУНКЦІЇ:

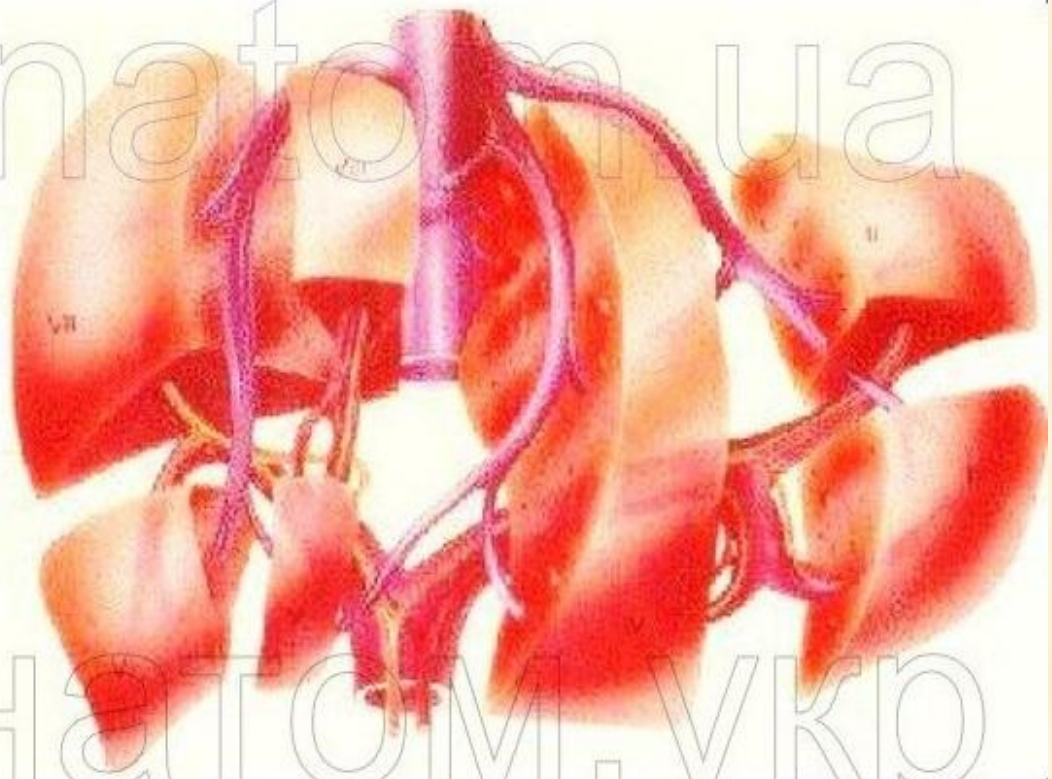
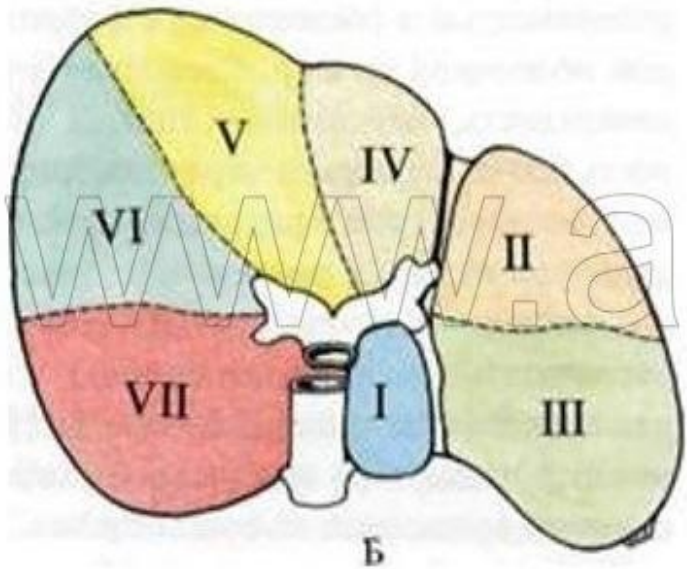
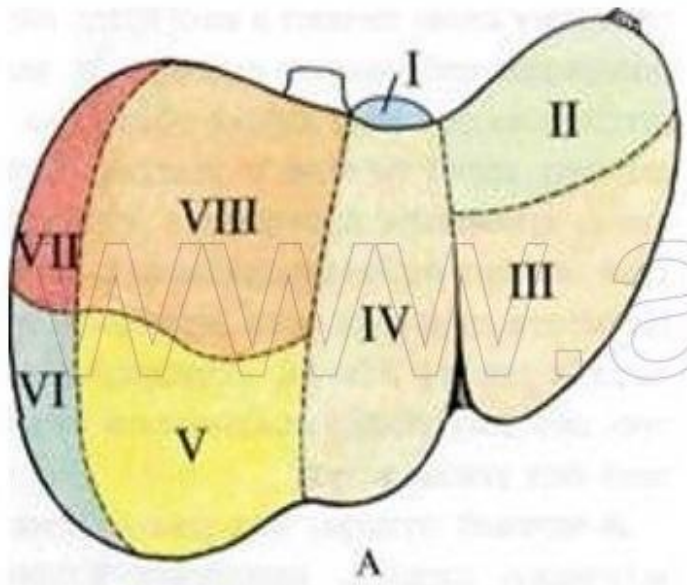
- **ОПОРНУ;**
- **ТРОФІЧНУ;**
- **МЕХАНІЧНУ ЗАХИСНУ;**
- **ІМУНОЛОГІЧНО ЗАХИСНУ.**

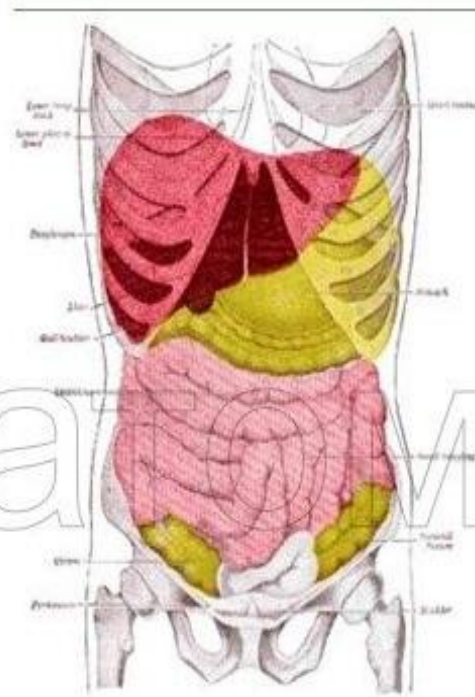
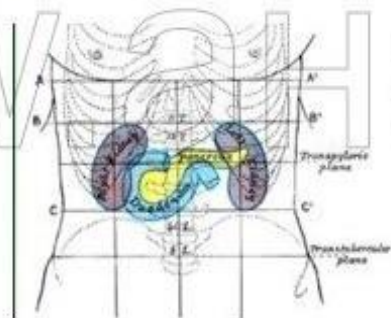
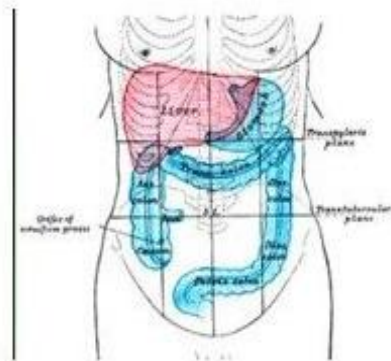
ПАРЕНІМАТОЗІ ОРГАНИ СКЛАДАЮТЬСЯ З АНАТОМІЧНИХ КОНСТРУКТИВНИХ ОДИНИЦЬ, ЯКИМИ Є ЧАСТКИ І ЧАСТОЧКИ. В ДЕЯКИХ ОРГАНАХ, ВИДІЛЯЮТЬ АНАТОМОХІРУРГІЧНІ ОДИНИЦІ, ЯКІ НАЗИВАЮТЬСЯ СЕГМЕНТАМИ.

СКЛАДОВИМИ ЕЛЕМЕНТАМИ ПАРЕНХІМАТОЗНИХ, ЯК І ПОРОЖНИСТИХ, ОРГАНІВ Є КРОВОНОСНІ І ЛІМФАТИЧНІ СУДИНИ ТА НЕРВИ.

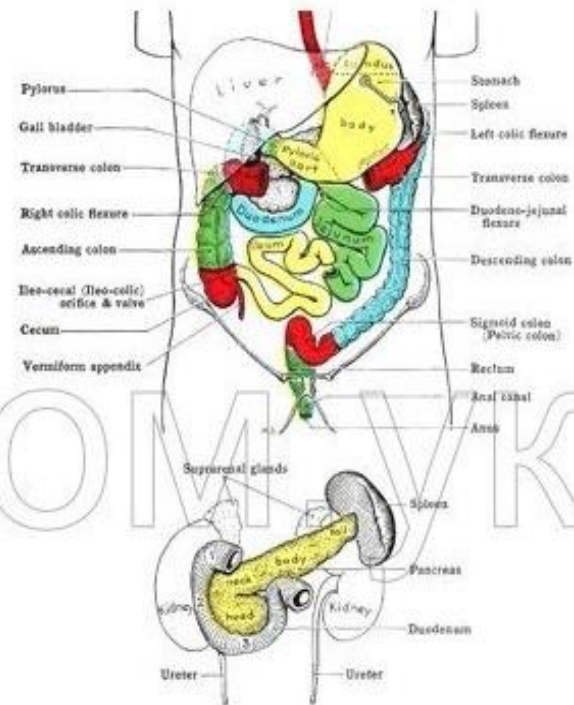

ПІСЛЯ НАЗВИ ОРГАНА, ОПИСУ ЙОГО ФОРМИ, ФУНКЦІЇ ТА НАВЕДЕННЯ ДЕЯКИХ ЦИФРОВИХ ДАНИХ (РОЗМІРИ, МАСА, КІЛЬКІСТЬ), ЗАЗВИЧАЙ ВИЗНАЧАЄТЬСЯ ЙОГО МІСЦЕ РОЗТАШУВАННЯ АБО ТОПОГРАФІЯ (ГР. *ΤΟΡΟΣ* – МІСЦЕ).

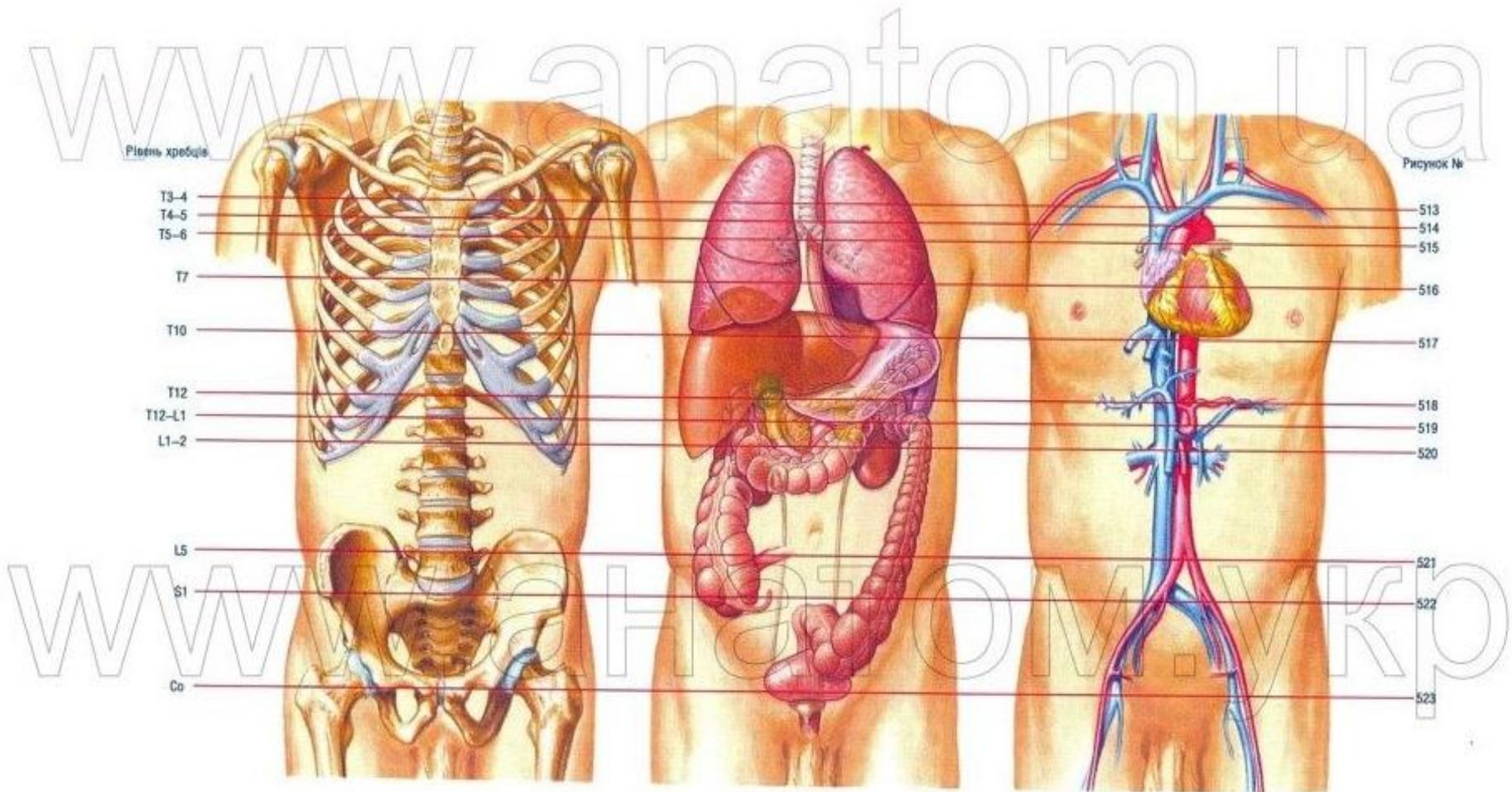

**З ПРАКТИЧНОЇ ТОЧКИ ЗОРУ ВАЖЛИВО ЗНАТИ
ТОПОГРАФІЮ ВНУТРІШНІХ ОРГАНІВ. ПОЛОЖЕННЯ
(ТОПОГРАФІЯ) ВНУТРІШНІХ ОРГАНІВ В АНАТОМІЇ ТА
КЛІНІЦІ РОЗГЛЯДАЄТЬСЯ З ТРЬОХ ОСНОВНИХ ПОЗИЦІЙ:**

- ГОЛОТОПІЯ,**
- СИНТОПІЯ,**
- СКЕЛЕТОТОПІЯ.**

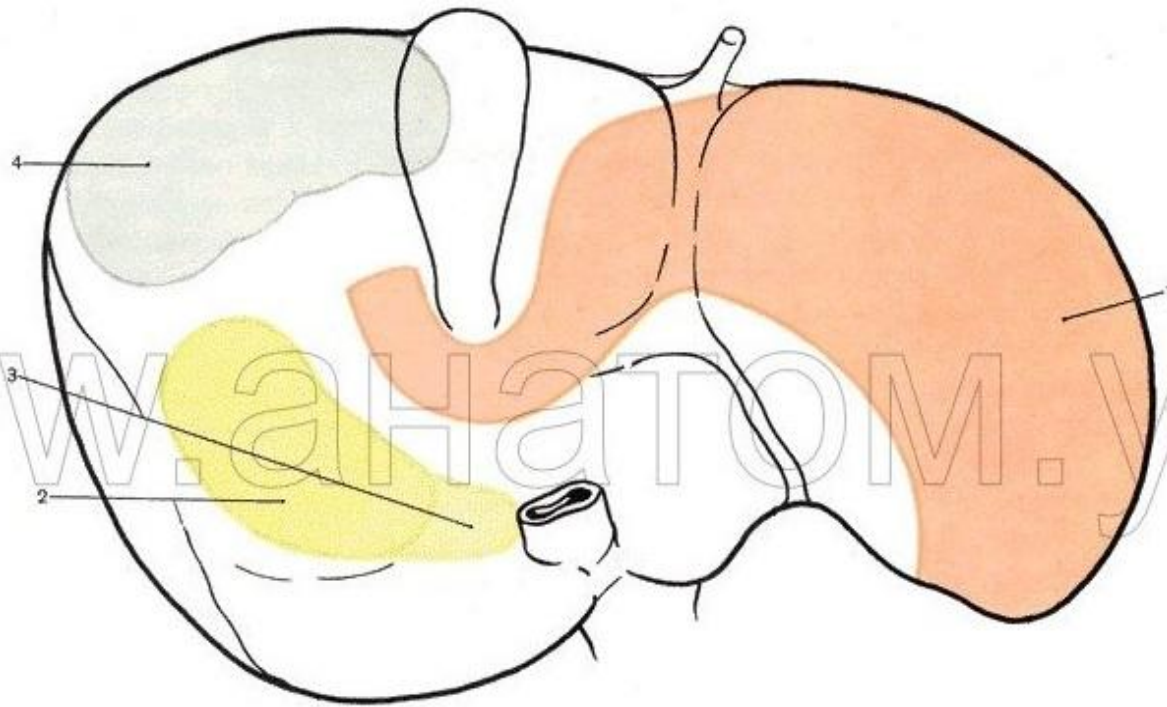

СКЕЛЕТОТОПІЯ РОЗГЛЯДАЄ ВІДНОШЕННЯ ОРГАНА ДО СКЕЛЕТА, ОТОЧУЮЧИХ КІСТКОВИХ СТРУКТУР.

СИНТОПІЯ ПОКАЗУЄ ВЗАЄМНЕ РОЗТАШУВАННЯ

ВНУТРІШНІХ ОРГАНІВ ВІДНОСНО ОДИН ОДНОГО ТА СУДИН І НЕРВІВ.

ГОЛОТОПІЯ ПОКАЗУЄ ОБ'ЄМНЕ ПОЛОЖЕННЯ ОРГАНА,
ТОБТО ВІДНОШЕННЯ ЙОГО ДО ПЕВНОЇ ДІЛЯНКИ
ПОРОЖНИНИ ТІЛА ТА ПРОЕКЦІЯ НА ПОВЕРХНЮ.

ПРИ ВИВЧЕННІ СПЛАНХНОЛОГІЇ НЕОБХІДНО ЗНАТИ
ДІЛЯНКИ ГОЛОВИ, ШИЇ, ГРУДЕЙ, ЖИВОТА, СПИНИ,
ПРОМЕЖИНИ І ВМІТИ ПЕРЕНОСИТИ ПРОЕКЦІЮ ОРГАНІВ
НА ПОВЕРХНЮ ТІЛА.

ТРАВНА СИСТЕМА *systema digestorium*:

До травної системи відносять:
ротову порожнину (*cavitas oris*), глотку (*pharynx*),
стравохід (*oesophagus*),
шлунок (*gaster, venterculus*),
тонку і товсту кишку
(*intestinum tenue et grasum*),
травні залози (слинні, печінка,
підшлункова).

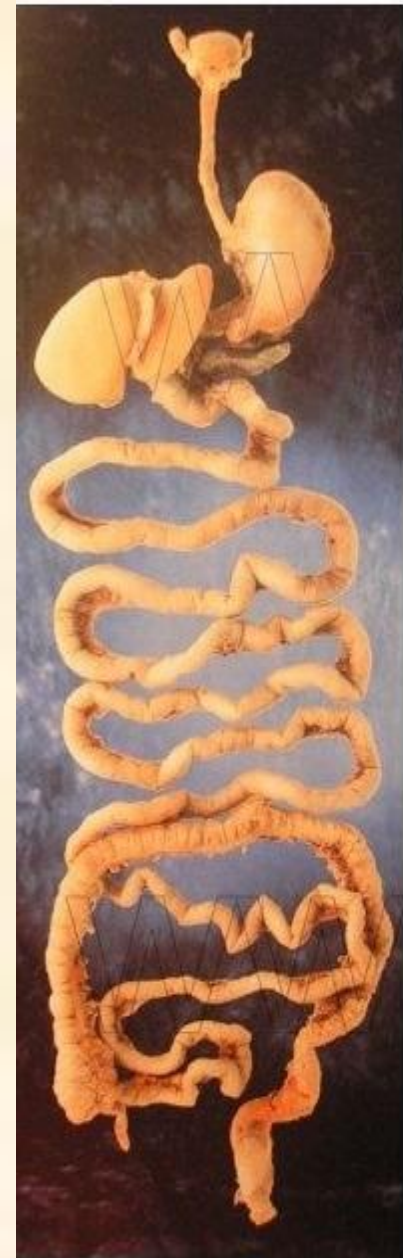

ТРАВНА СИСТЕМА

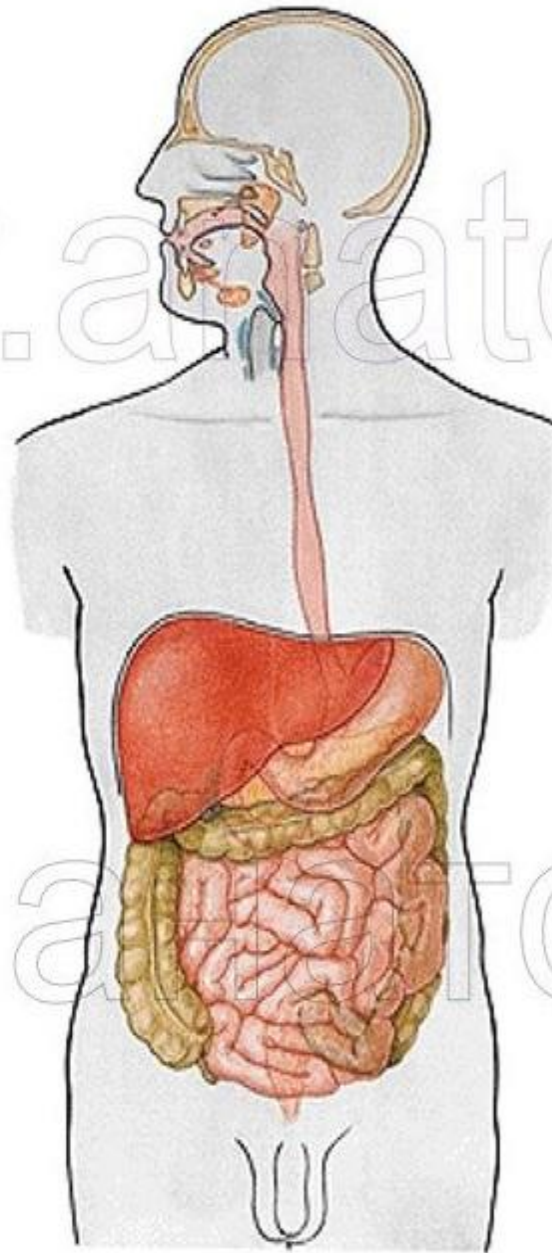
ВІДДІЛИ

ЗАЛОЗИ

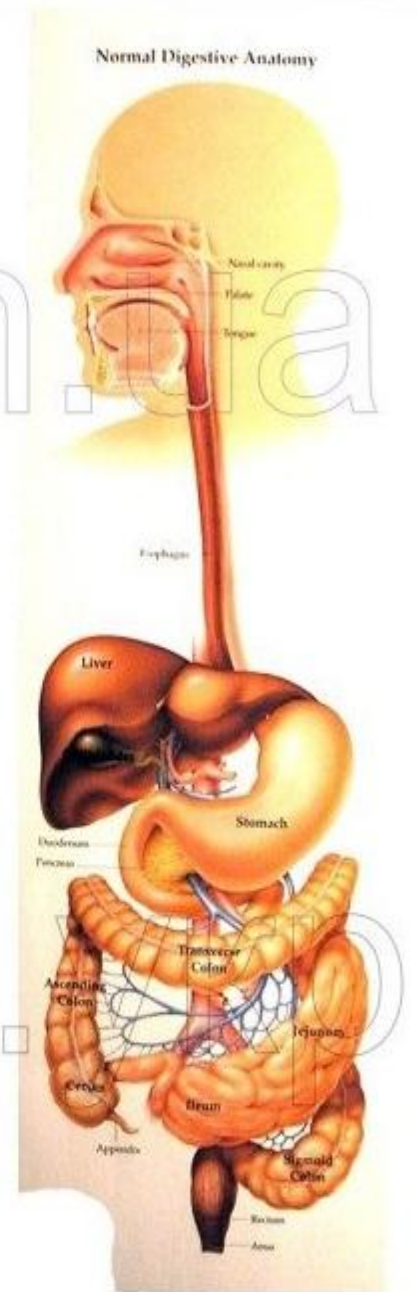

www.anatomia

www.anatomia

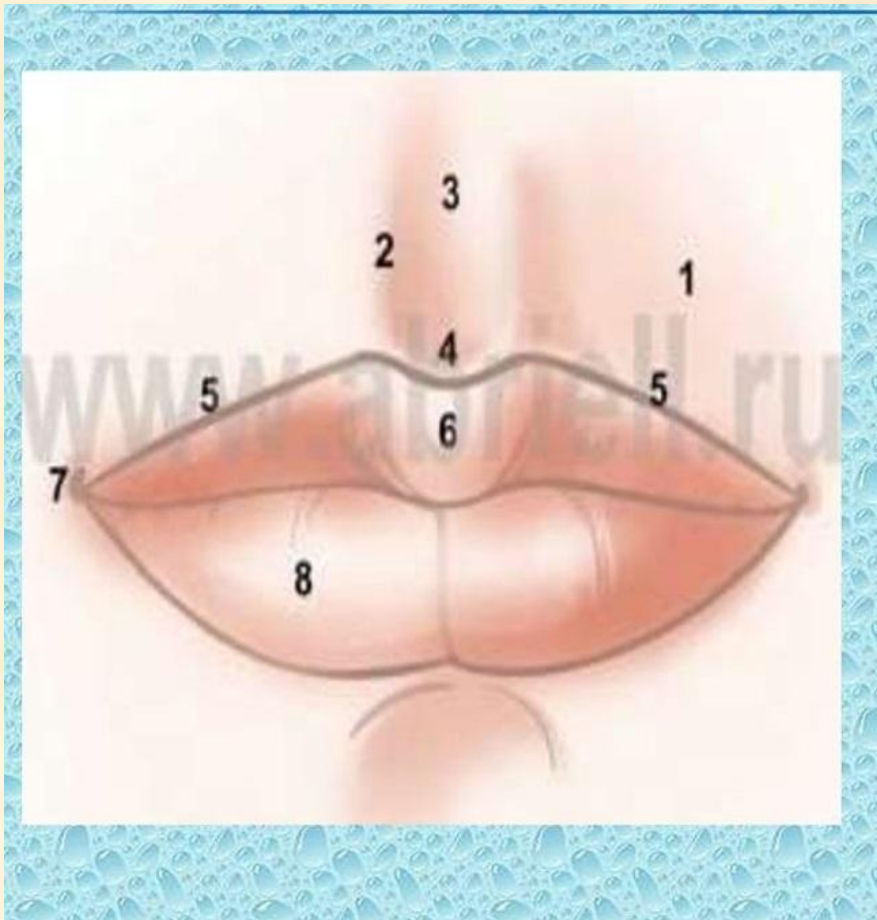
Ротова порожнина

Ротова порожнина є початком травної системи, розташована в нижній частині голови. Спереду вона обмежена губами, збоку (справа та зліва) - щоками, зверху піднебінням, знизу - надпід'язиковими м'язами.

У порожнині рота розташовані зуби, язик, в неї відкриваються протоки великих і малих слинних залоз.

Губи рота (labia oris)

- 1. Шкірна частина верхньої губи
- 2. Верхньогубний жолобок (philtrum)
- 3. Борозна верхньогубного жолобка
- 4. Лук Купідона
- 5. Білий валик
- 6. Горбок (tuberculum)
- 7. Спайка губ (commissura labiorum)
- 8. Червона кайма губ

- **Порожнина рота** (*cavitas oris propria*)

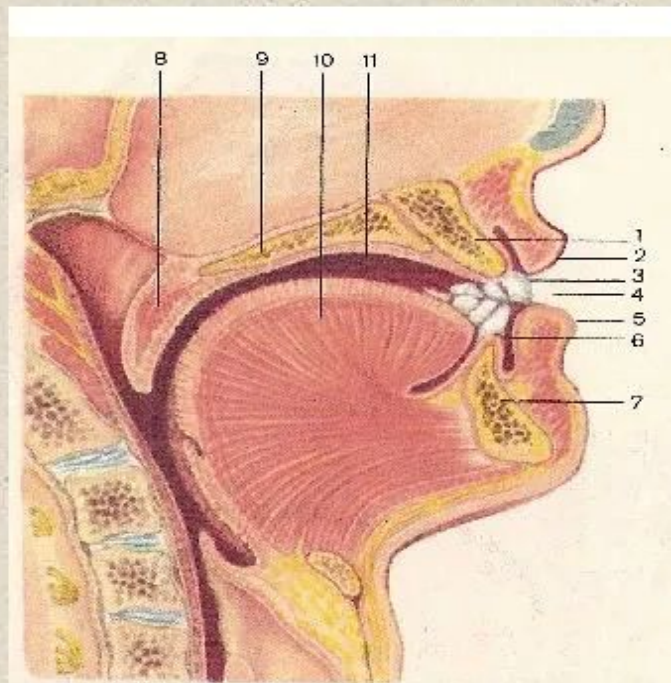
обмежена

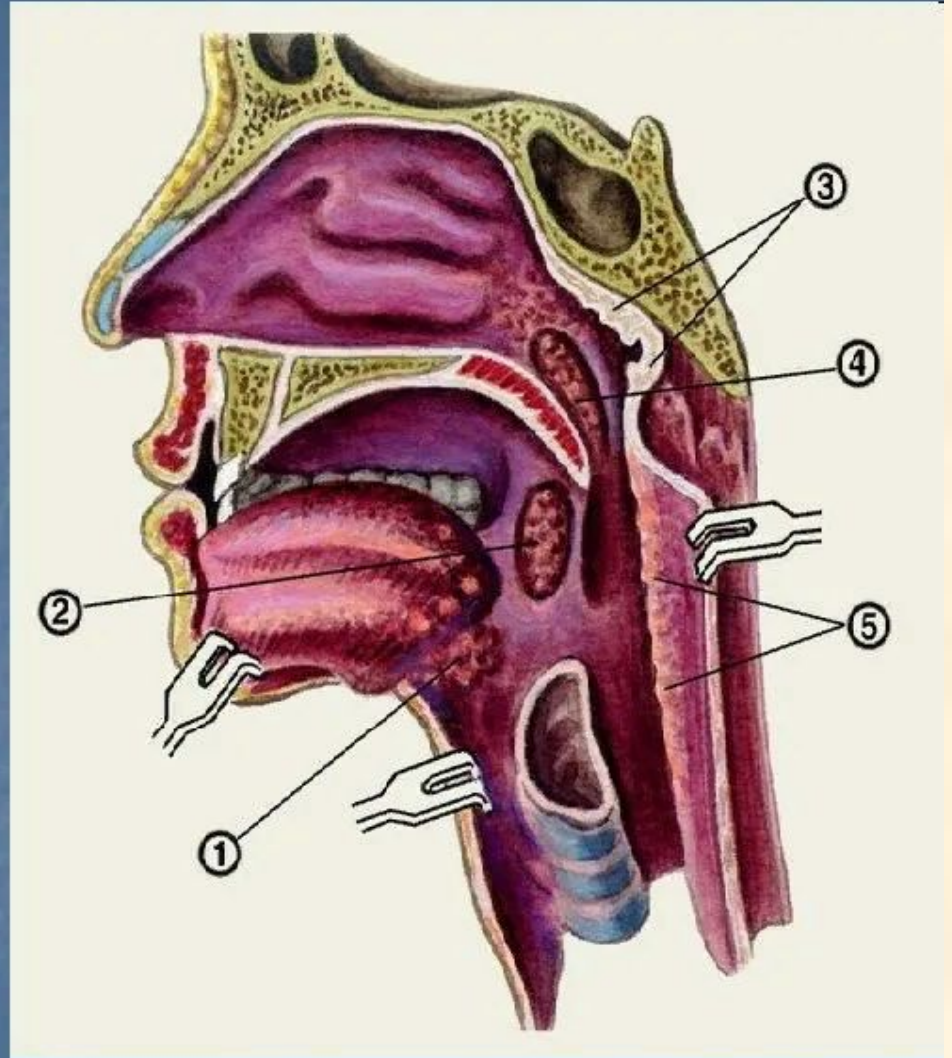
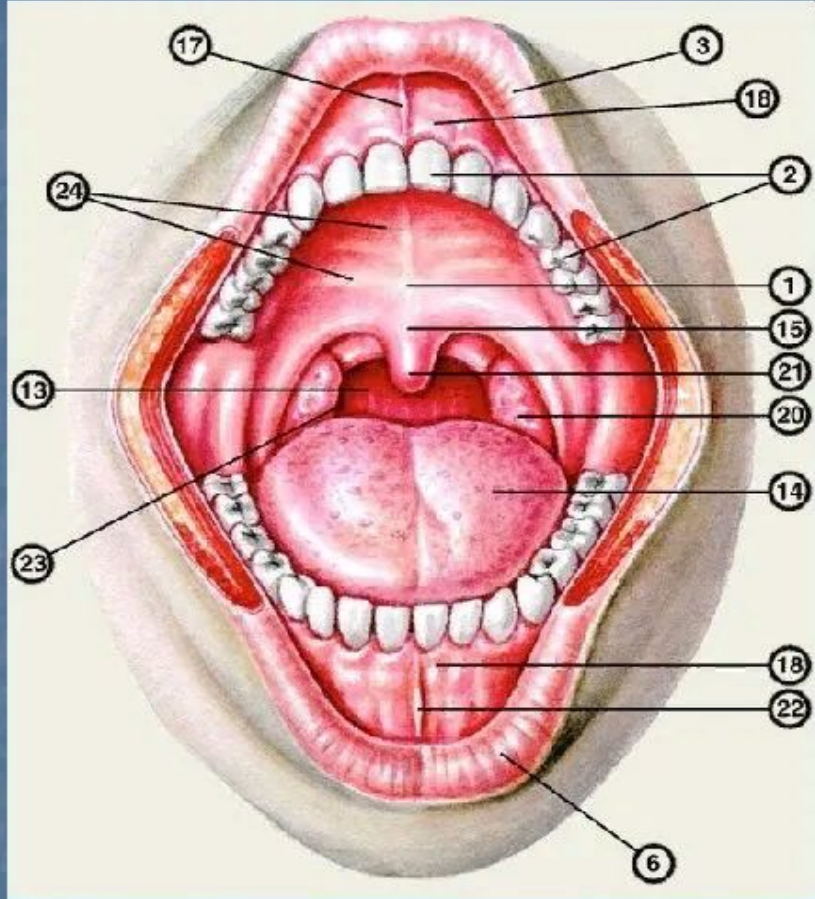
- зверху - твердим і м'яким піднебінням
- спереду і боків — зубами, яснами і альвеолярними відростками щелеп
- знизу — язиком і діафрагмою рота
- позаду - з'єднується зівом (*faucium*) з ротоглоткою (*pars oralis pharyngeus*)

Порожнина рота (cavitas oris)

Присінок рота

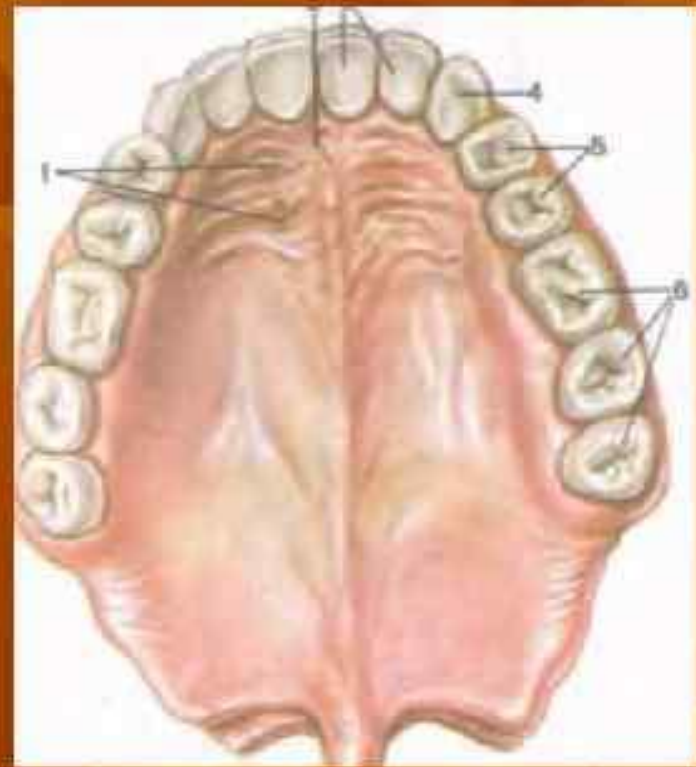
Власне
порожнина
рота

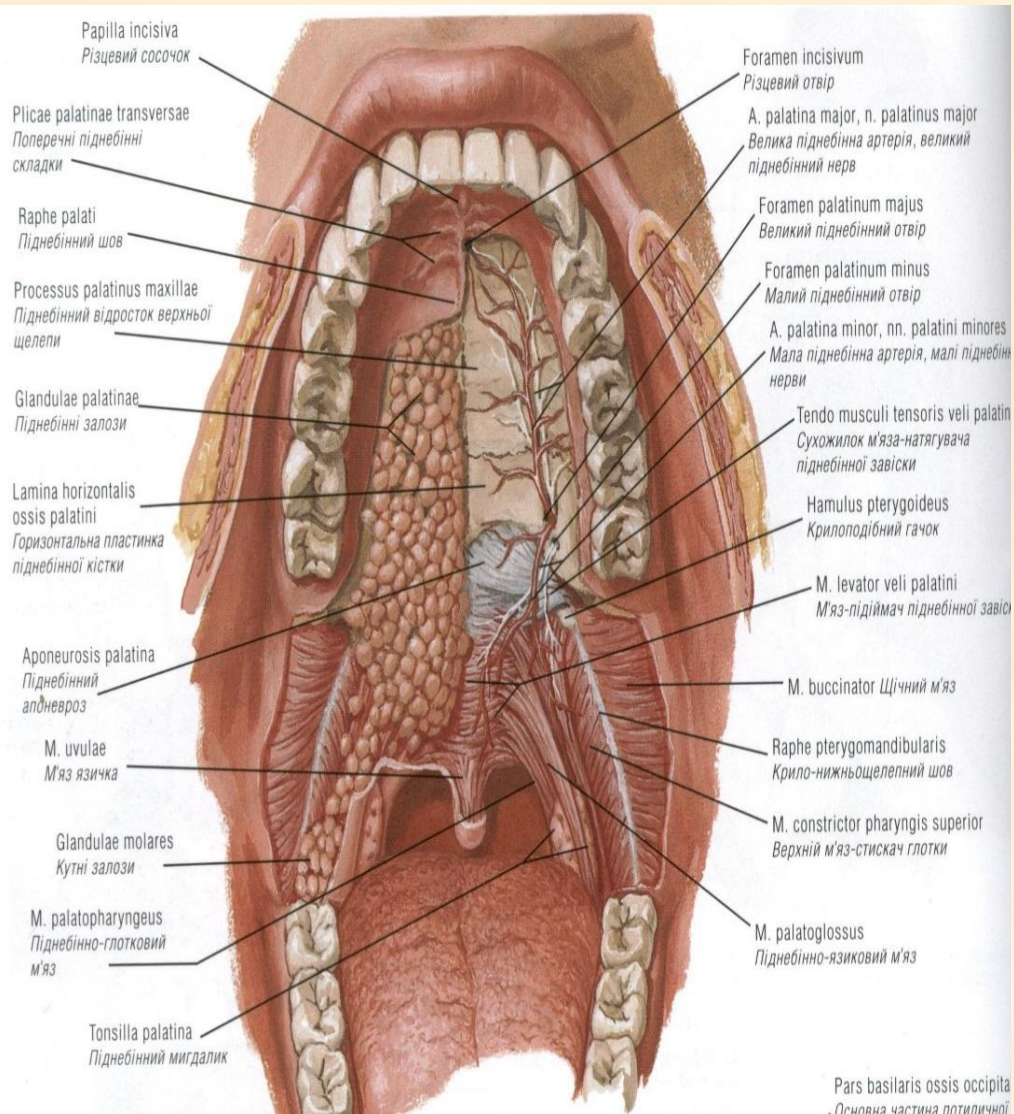

ТВЕРДЕ ПІДНЕБІННЯ (palatum durum)

1. Горизонтальна пластинка піднебінної кістки;
2. Піднебінний відросток верхньої щелепи.

Тверде піднебіння (*palatum durum*)

утворюють піднебінні відростки верхньої щелепи і горизонтальні пластинки піднебінних кісток.

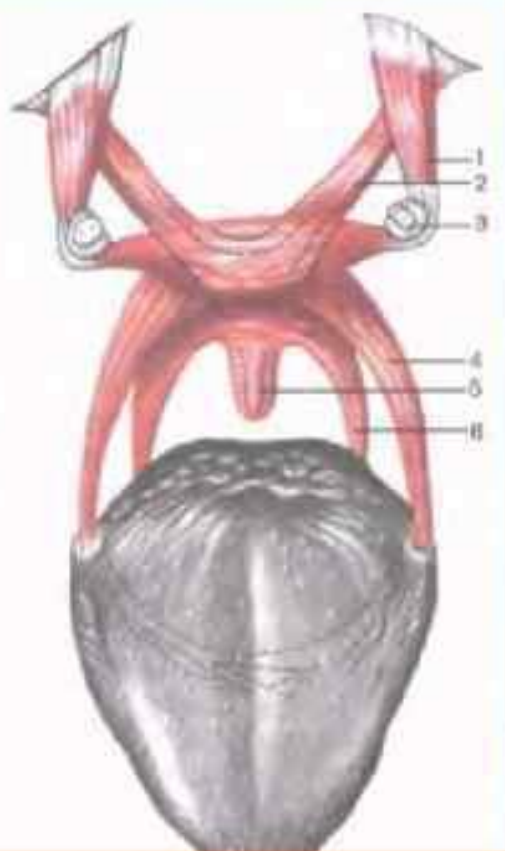
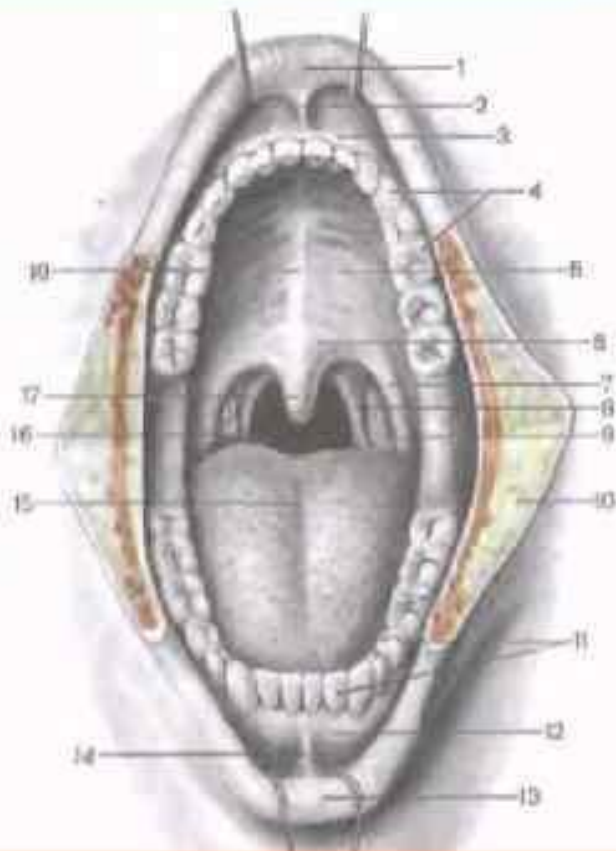
- Слизова оболонка в передньому відділі піднебіння утворює декілька (2—6) поперечних складок, а в області різцевого отвору — різцевий сосочок. Слизова оболонка міцно зростається з окістям, підслизової основи немає.

Кровопостачання. Гілки *a. maxillaris* - низхідна піднебінна артерія (*a. palatina descendens* в крило-піднебінному каналі) — велика піднебінна артерія (*aa. palatina major* через великий піднебінний отвір) - прямує вперед, уздовж основи альвеолярних відростків і в області різців права і ліва артерії анастомозують одна з одною і з артерією носової перегородки, що проходить через різцевий канал. Вени впадають в крилоподібне і глоткове венозне сплетення.

Інервація. Слизова оболонка передніх відділів твердого піднебіння, до іклів іннервується носопіднебінним нервом (*p. nasopalatinus*), що проходить через різцевий канал. Решта відділів слизової оболонки іннервується великим піднебінним нервом (*p. palatinus major* — гілкою *n. maxillaris*), що проходить через *foramen palatinum majus*.

М'яке піднебіння має три частини: піднебінну завіску (*velum palatinum*), піднебінний язичок (*uvula palatina*) та дві пари дужок. Піднебінна завіска під дією м'язів підіймається, рухається назад до задньої стінки глотки і відокремлює в процесі ковтання їжі ротову частину глотки від її носової частини. Середня частина завіски має піднебінний язичок. Від завіски в обидва боки та вниз відходять піднебінні дужки: передня - піднебінно-язикова (*arcus palatoglossus*) і задня піднебінно-глоткова (*arcus palatopharyngeus*). Піднебінно-язикові дужки обмежують отвір, який називають перешийком зіву (*isthmus faucium*). Між піднебінно-язиковою та піднебінно-глотковою дужками з обох боків від зіву розташована мигдаликова ямка (*fossa tonsillaris*), в якій міститься піднебінний мигдалик (*tonsilla palatina*; мал.

М'ЯКЕ ПІДНЕБІННЯ (palatum molle)

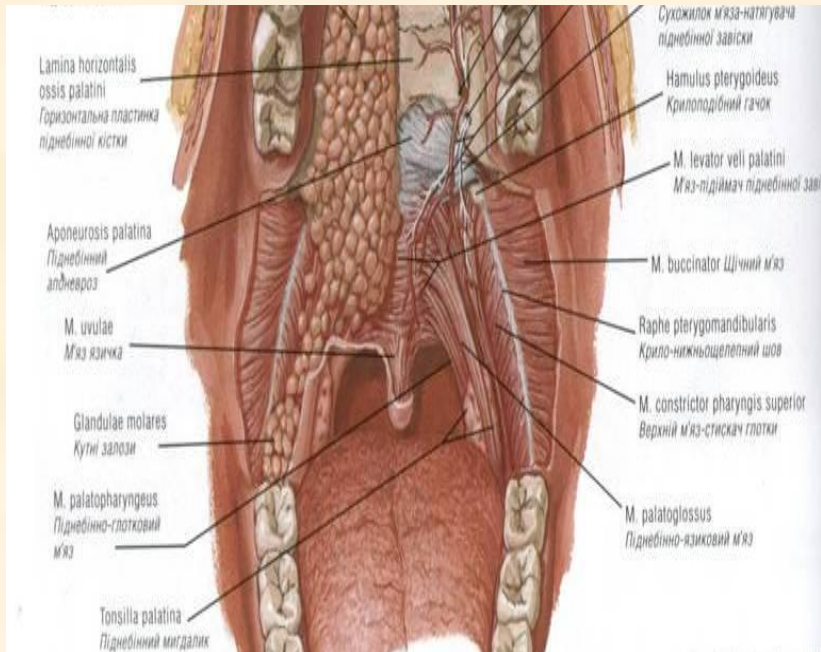
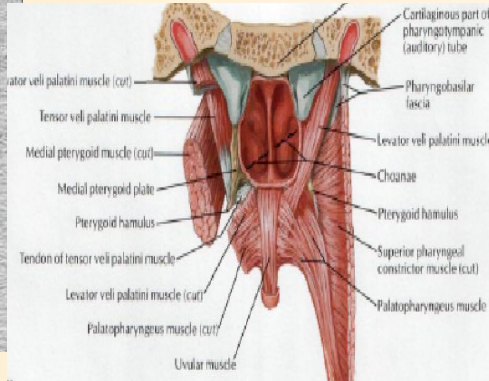
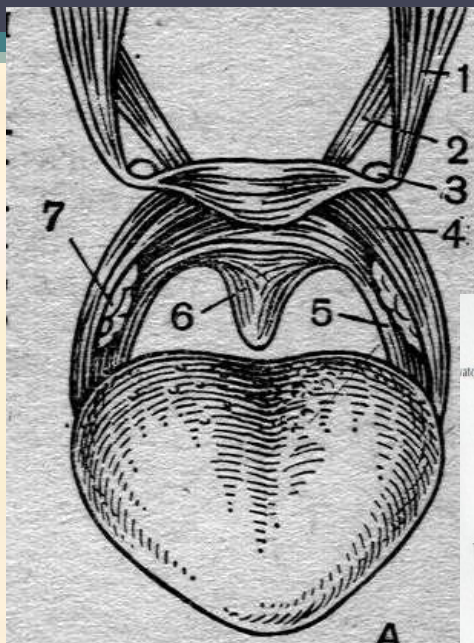

1. m. tensor veli palatini;
2. m. levator veli palatini;
4. m. palatoglossus;
5. m. uvulae;
6. m. palatopharyngeus.

- М'яз — підіймач піднебінної завіски (m. levator veli palatini) починається від нижньої поверхні кам'янистої частини скроневої кістки попереду від зовнішнього сонного отвору та від хряща і перетинчастої частини слухової труби, спускається вниз та присередньо і прикріплюється до піднебінного апоневрозу. Функція: піднімає м'яке піднебіння.
- М'яз — натягувач піднебінної завіски (m. tensor veli palatini) починається від хрящової та перетинчастої частин слухової труби та основи присередньої пластинки крилоподібного відростка, човноподібної ямки, ості клиноподібної кістки, огинає крилоподібний гачок, повертає під прямим кутом присередньо і прикріплюється до піднебінного апоневрозу. Функція: напружує м'яке піднебіння, відкриває глотковий отвір слухової труби.

- М'яз язичка (m. uvulae) починається від задньої носової ості піднебінної кістки і закінчується в товщі кінчика язичка. Функція: піднімає язичок і тягне його назад.
- Піднебінно-язиковий м'яз (m. palatoglossus) проходить у товщі піднебінно-язикової дужки. Починається від краю кореня язика і прикріплюється до піднебінного апоневрозу. Функція: тягне піднебінно-язикові дужки вниз,

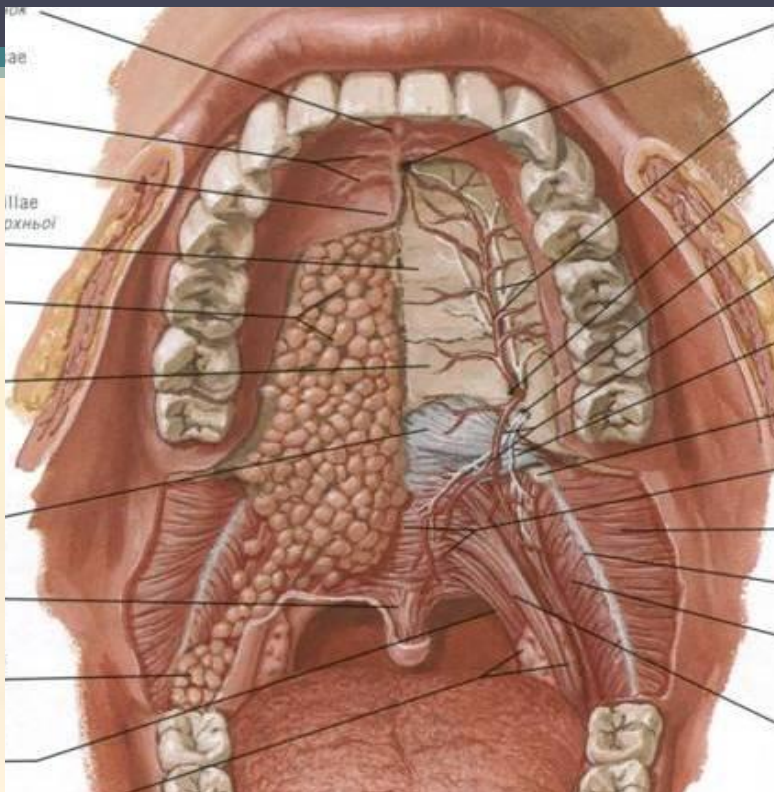
- Піднебінно-глотковий м'яз (m. palatopharyngeus) розміщується в товщі піднебінно-глоткової дужки. Починається від задньої стінки гортанної частини глотки і прикріплюється до піднебінного апоневрозу. Функція: натягає піднебінно-глоткові дужки, опускає піднебінну завіску вниз і тягне її назад так, що остання своїм вільним краєм досягає задньої стінки глотки. Відмежовує носову частину глотки від ротової частини.

Кровопостачання. A. maxillaris - низхідна піднебінна артерія (a. palatina descendens в крило-піднебінному каналі) — мала піднебінна артерія (a. palatina minor) Також висхідна піднебінна артерія (a. palatina ascendens від лицьової артерії) і висхідна глоткова артерія (a. pharyngea ascendens від зовнішньої сонної артерії). Вени впадають в крилоподібне і глоткове венозне сплетення.

Іннервація. Слизова оболонка іннервується малим піднебінним нервом (п. palatinus minor), що проходить через for. palatinus minor.

- М'язи іннервуються малим піднебінним нервом з ganglion pterygopalatinum, гілками глоткового сплетення (plexus pharyngens), утвореного гілками язикоглоткового, блукаючого і симпатичного нервів.
- M.tensor veli palatini - іннервується з третьої гілки трійчастого нерва.

Зів (isthmus faucium) обмежений

- зверху - піднебінним язичком (*uvula palatina*),
- З боків - піднебінні дужки — *arcus palatoglossus* і *arcus palatopharyngeus*,
- знизу — коренем язика (*radix linguae*).

Піднебінні мигдалики

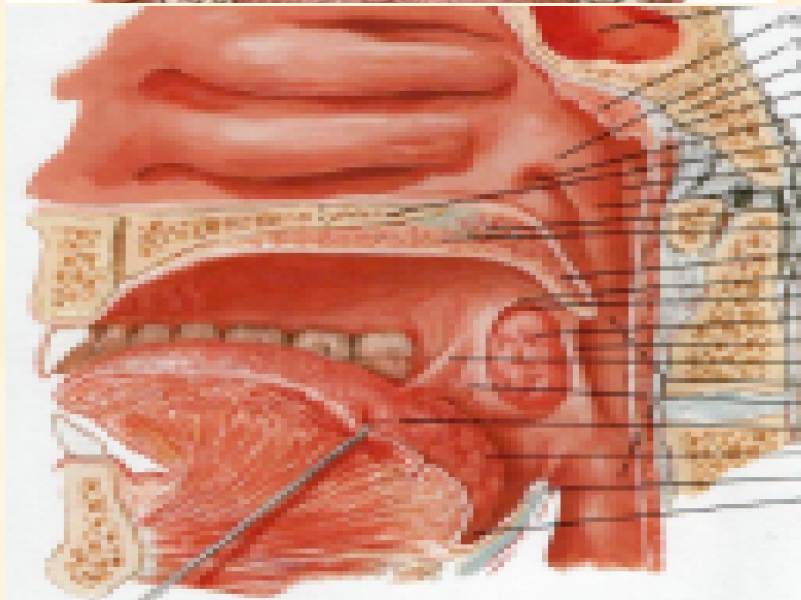
- Між піднебінними дужками знаходяться піднебінні мигдалини, які відокремлені від бічної стінки глотки рихлою клітковиною. З боку порожнини рота мигдалини покриті слизистою оболонкою, яка заходить в мигдалеві крипти.

Кровообіг мигдаликів - висхідна піднебінна артерія (гілка лицьової артерії). Вени впадають у венозне крилоподібне сплетення.

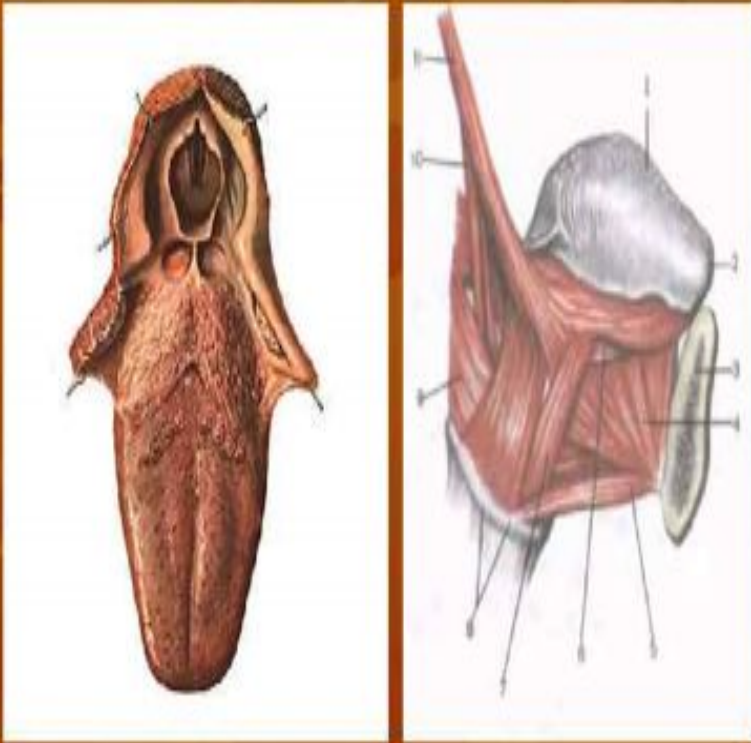
Інервація мигдаликів здійснюється через крило-піднебінний вузол гілками язико-глоткового, язикового, блукаючого нервів і симпатичного стовбура.

Лімфодіагностика. Лімфа від мигдалин відтікає в піднижньощелепні, навколоушні, заглоткові вузли.

- Піднебінні мигдалики разом з глотковими, язиковою і трубними мигдаликами утворюють лімфатичне глоткове кільце (кільце Пирогова—Вальдейера).

ЯЗИК (lingua)

Язик розділяють на два відділи:

- Передній (кінчик і тіло) - лежить в ротовій порожнині;
- Задній (корень) - знаходиться в області зіву.

Межею між відділами є межова борозна (*suicus terminalis linguae*), що має поглиблення на середній лінії-сліпий отвір (*foramen caecum*) – облітерований отвір щитозязичної протоки (*ductus thyreoglossus*).

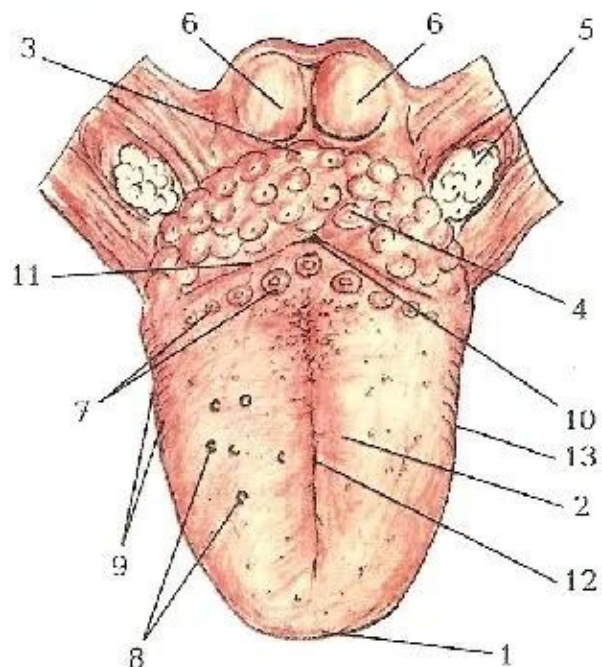
Слизова містить сосочки:

- ниткоподібні (*papillae filiformes*)(по всій поверхні спинки язика);
- грибоподібні (*papillae fungiformes*) (в передній частині спинки язика);
- 7—12 жолобуватих (*papillae vallatae*) (розташовані між тілом і коренем язика попереду межової борозни);
- листоподібні (*papillae foliatae*) (бічні поверхні).

Слизова кореня язика утворює складки:

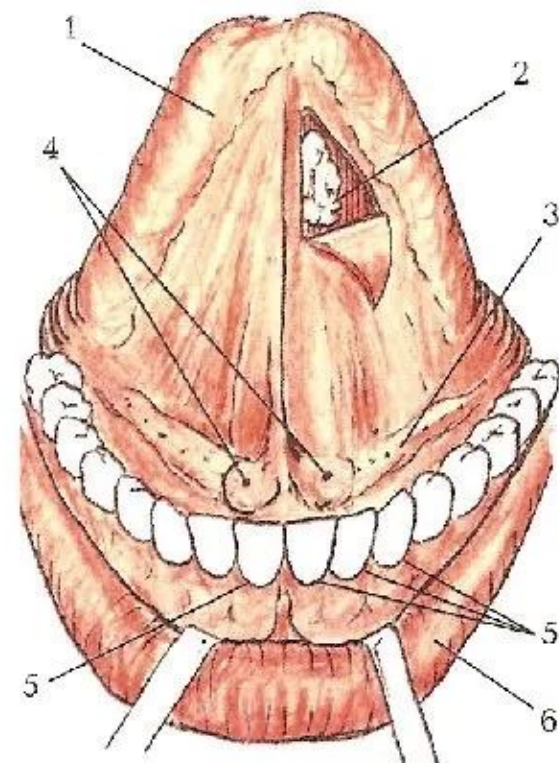
- середню язиково-надгортанну (*plica glossoepiglottica mediana*)
- дві бічні (*plica glossoepiglottica lateralis*),
- Між цими складками утворюються поглиблення (*vallecula epiglottica*), в які звичайно потрапляють чужорідні тіла

Язык (lingua)

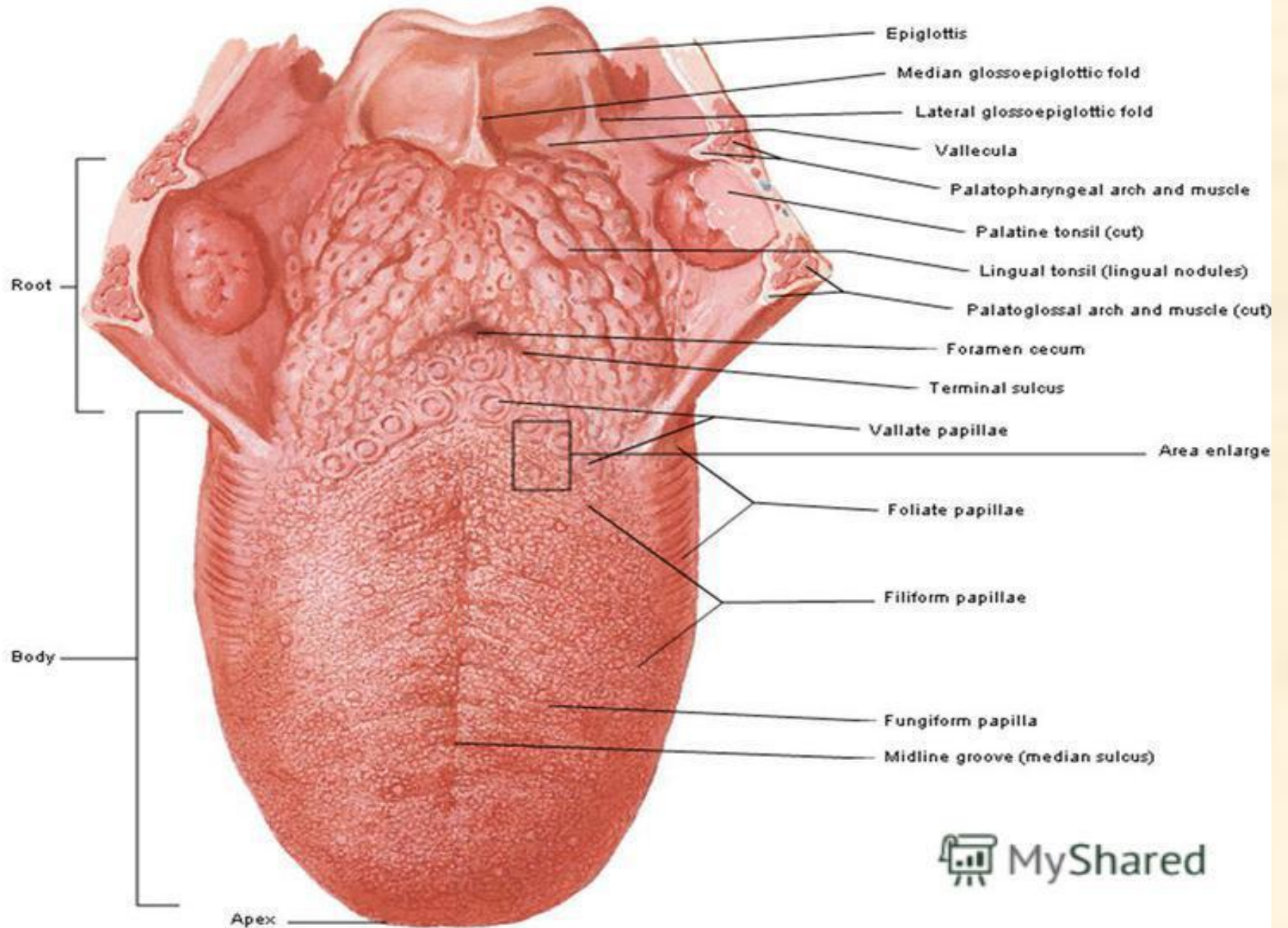
Язык, верхня поверхня:

1 — верхівка язика; 2 — тіло язика; 3 — корінь язика; 4 — язиковий мигдалик; 5 — піднебінний мигдалик; 6 — надгортанна долина; 7 — жолобуваті сосочки; 8 — грибоподібні сосочки; 9 — листоподібні сосочки; 10 — сліпий отвір; 11 — межова борозна язика; 12 — серединна борозна язика; 13 — край язика

Язык, нижня поверхня:

1 — язик; 2 — під'язикова слинна залоза; 3 — під'язикова складка; 4 — під'язикове м'ясце; 5 — зуби; 6 — нижня губа

До скелетних м'язів

язика належать:

- шило-язиковий м'яз (musculus styloglossus),
що:

- тягне язик (lingua) назад і вверх,
- при одnobічному скороченні тягне язик вбік;
- під'язиково-язиковий

м'яз (musculus hyoglossus), що:

- тягне язик (lingua) назад і донизу та складається з:

- хрящо-язикового м'яза (musculus chondroglossus);

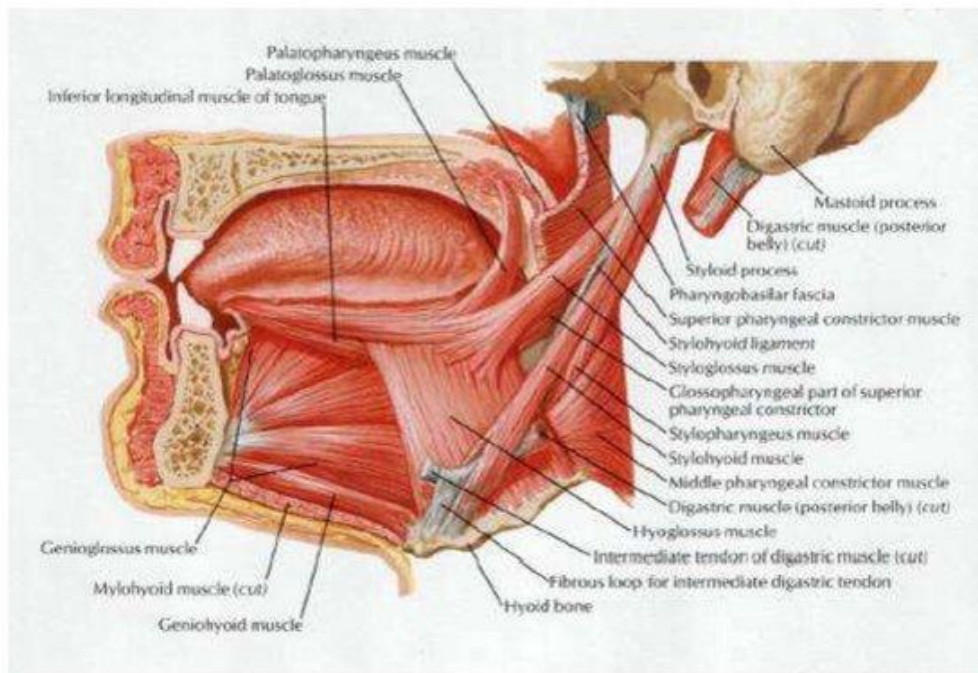
- ріжково-язикового м'яза (musculus ceratoglossus);

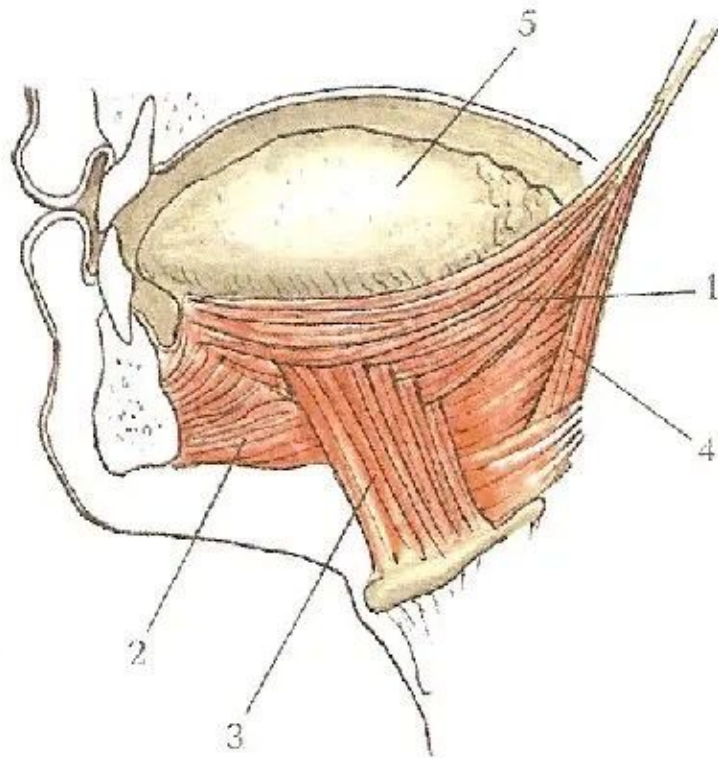
- підборідно-язиковий м'яз (musculus genioglossus), що:

- тягне язик (lingua) вперед і донизу;

- піднебінно-язиковий м'яз (musculus palatoglossus), він належить до м'язів м'якого піднебіння та зіву (musculi palati molles et faucium). Його функція:

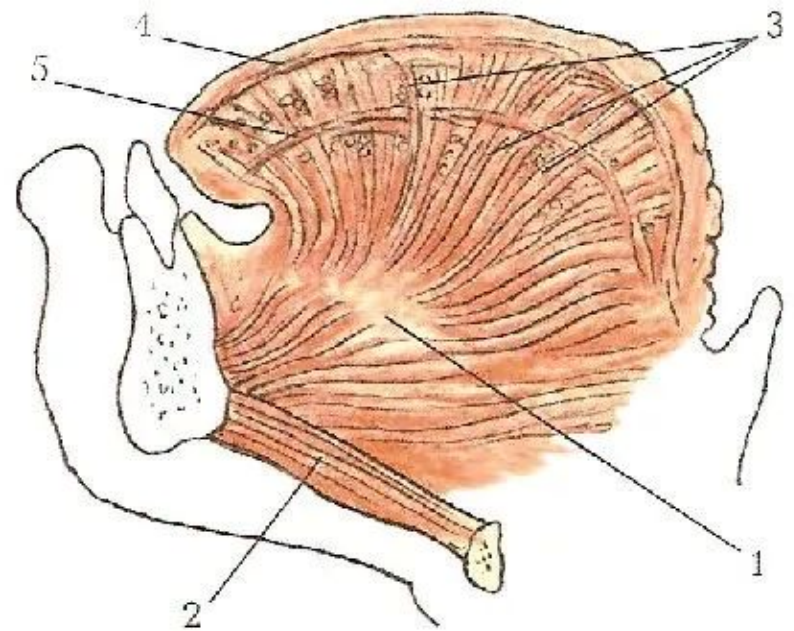
- звужує зів (fauces), піднімаючи корінь язика (radix linguae), опускаючи м'яке піднебіння (palatum molle) та наближаючи дужки (arcus) до середньої лінії (linea mediana).

М'язи язика. Вигляд збоку. Ліва половина нижньої щелепи видалена:

1 — шило-язиковий м'яз; 2 — підборідно-язиковий м'яз; 3 — під'язиково-язиковий м'яз; 4 — шило-глотковий м'яз; 5 — язик

М'язи язика. Сагітальний розріз:

1 — підборідно-язиковий м'яз; 2 — підборідно-під'язиковий м'яз; 3 — вертикальний м'яз язика; 4 — верхній поздовжній м'яз; 5 — нижній поздовжній м'яз

Підборідно-язиковий м'яз (m. genioglossus) починається від підборідної ості нижньої щелепи. Це найрозвиненіший серед скелетних м'язів язика, його волокна розходяться віялоподібно, причому нижні з них прикріплюються до тіла під'язикової кістки, середні — до кореня язика, верхні загинаються вперед до верхівки язика. Продовженням м'яза в товщі язика є власний вертикальний м'яз. Коли підборідно-язиковий м'яз скорочується, язик рухається вперед і сплющується.

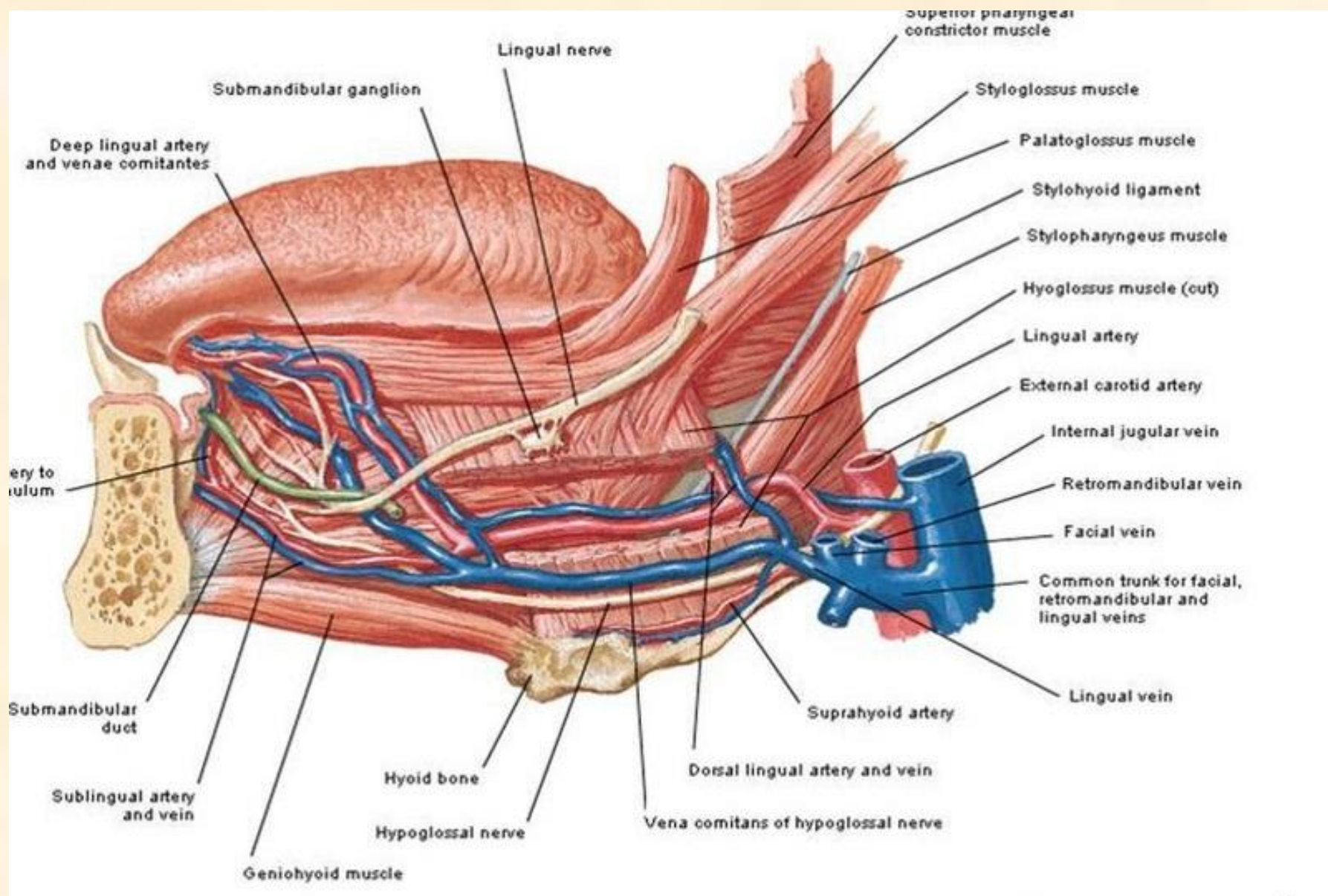
- Під'язиково-язиковий м'яз (m. hyoglossus) починається від великого рога та тіла під'язикової кістки, а прикріплюється з боку язика біля його краю разом із волокнами шило-язикового м'яза і поперечного м'яза язика. Функція: тягне язик назад і вниз.
- Шило-язиковий м'яз (m. styloglossus) починається від шилоподібного відростка скроневої кістки і віялоподібно розходитьсь по боках язика, перехрещуючись з волокнами під'язиково-язикового і підне-бінно-язикового м'язів. Функція: тягне язик назад і вгору.

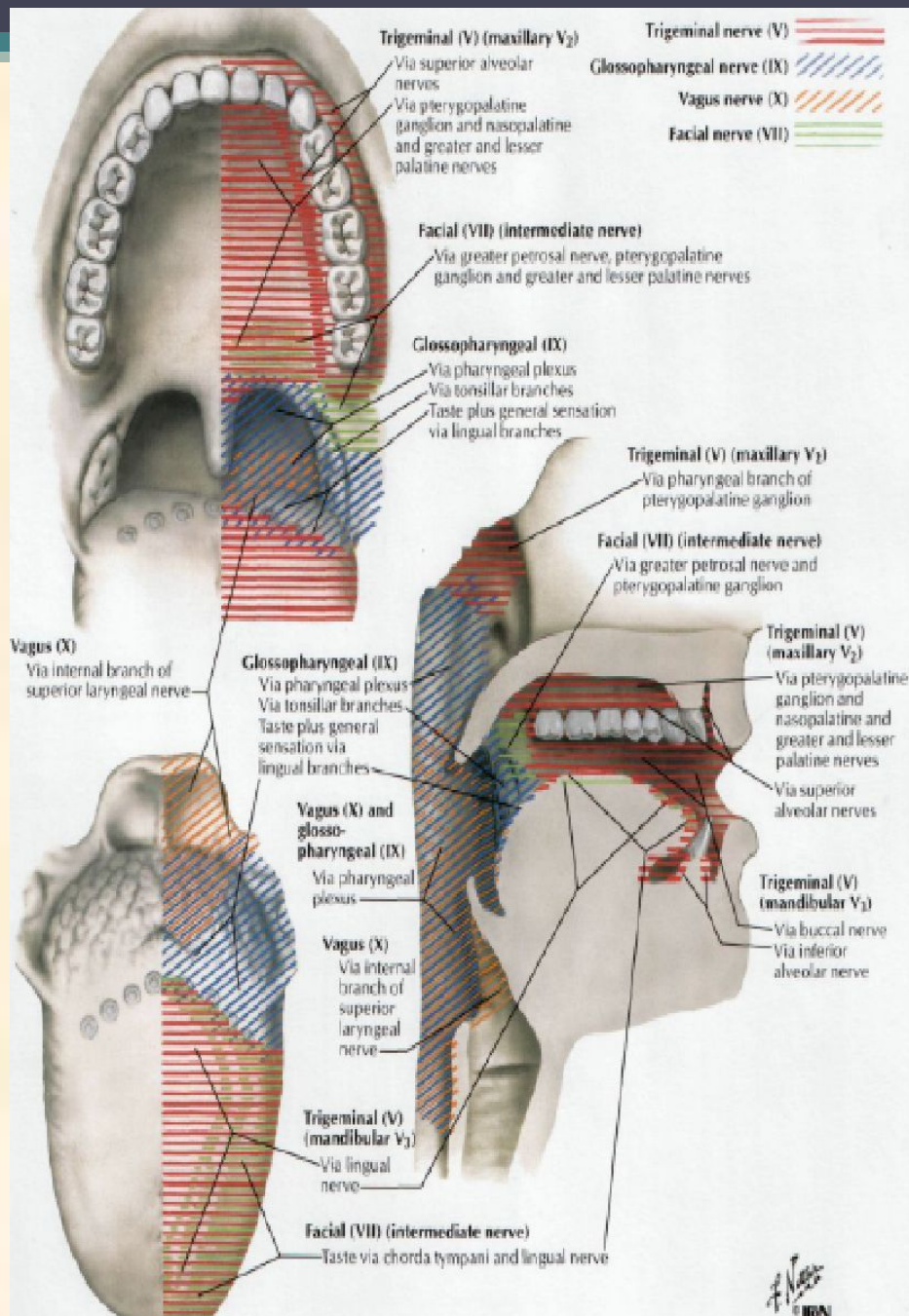
Хрящо-язиковий м'яз (m. chondroglossus)
починається від малого та великого
рогів під'язикової кістки і
прикріплюється до апоневрозу язика.
Функція: тягне язик назад і вниз.

До власних м'язів язика належать
верхній та нижній поздовжні, а також
поперечний і вертикальний м'язи.

- Верхній поздовжній м'яз (m. longitudinalis superior) починається від кореня язика, розміщується під його апоневрозом уздовж перегородки язика і прикріплюється до апоневрозу біля верхівки язика. Функція: вкорочує та стовщує язик. У разі однобічного скорочення відводить язик убік.
- Нижній поздовжній м'яз (m. longitudinalis inferior) починається між м'язами кореня язика, розміщується біля його нижньої поверхні вздовж перегородки язика і прикріплюється до апоневрозу біля верхівки язика. Функція: вкорочує та стовщує язик. У разі однобічного скорочення відводить язик убік.

- Поперечний м'яз язика (*m. transversus linguae*) починається від його перегородки, розміщується між верхнім та нижнім поздовжніми м'язами і прикріплюється до апоневрозу по краях язика. Функція: звужує та стовщує язик.
- Вертикальний м'яз язика (*m. verticalis linguae*) починається на спинці язика від його апоневрозу, розміщується між волокнами інших м'язів язика, тісно пов'язаний з волокнами підборідно-язикового м'яза, прикріплюється до апоневрозу язика в ділянці його нижньої поверхні. Функція: подовжує язик, сплющує, утворює на його спинці поздовжній жолоб.

Іннервація язика

Загальна чутливість

Язиковий нерв (n. lingualis) - гілка n. mandibularis - іннервує 2/3 язика (сприймає біль, температуру і тактильні відчуття)

Язикоглотковий нерв (n. glossopharyngeus) іннервує слизову оболонку кореня язика.

Верхній гортанний нерв (n. laryngeus superior) іннервує слизову оболонку надгортанника.

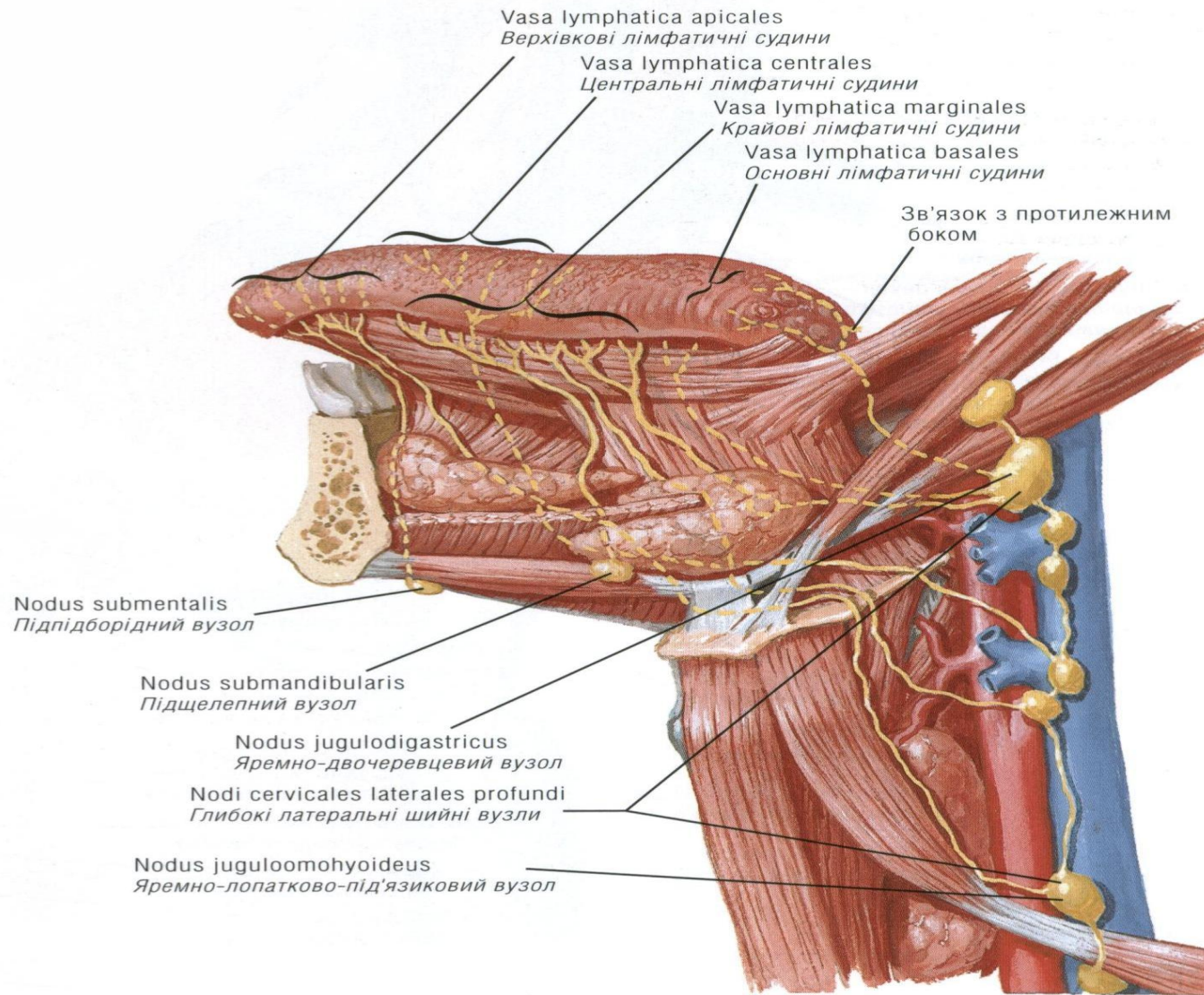
Специфічна смакова чутливість

Для передніх двох третин язика - барабанна струна (chorda tympani) – гілка проміжного нерва (n. intermedius), що приходить в складі язичного нерва (n. lingualis)

для задньої третини – язикоглотковий нерв (n. glossopharyngeus).

для кореня язика – верхній гортанний нерв (n. laryngeus superior) (від блукаючого нерва).

ЛІМФОВІДТІК ВІД ЯЗИКА

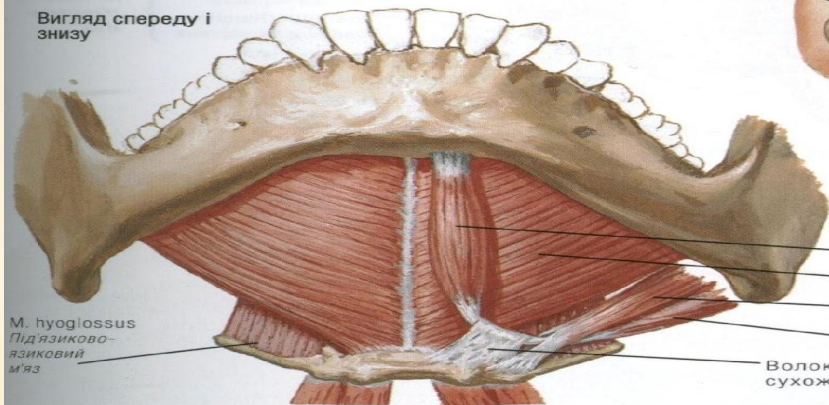
Дно порожнини рота (діафрагма порожнини рота)

ДИВ. ТАКОЖ РИСУНОК 24

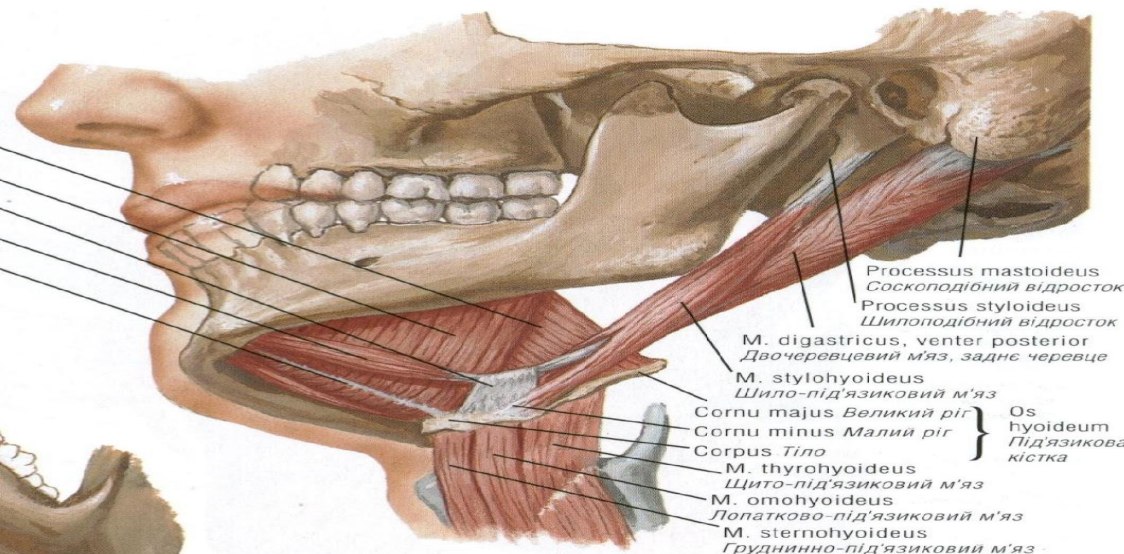
Вигляд збоку і знизу

- M. hyoglossus Під'язиково-язиковий м'яз
- M. mylohyoideus Щелепно-під'язиковий м'яз
- Волокниста петля, яка утримує проміжний сухожилок двочеревцевого м'яза
- M. digastricus, venter anterior Двочеревцевий м'яз, переднє черевце
- Raphe mylohyoidea Щелепно-під'язиковий шов

Вигляд спереду і знизу

- M. hyoglossus Під'язиково-язиковий м'яз

- M. digastricus, venter anterior Двочеревцевий м'яз, переднє черевце
- M. mylohyoideus Щелепно-під'язиковий м'яз
- M. stylohyoideus Шило-під'язиковий м'яз
- M. digastricus, venter posterior Двочеревцевий м'яз, заднє черевце
- Волокниста петля, яка утримує проміжний сухожилок двочеревцевого м'яза

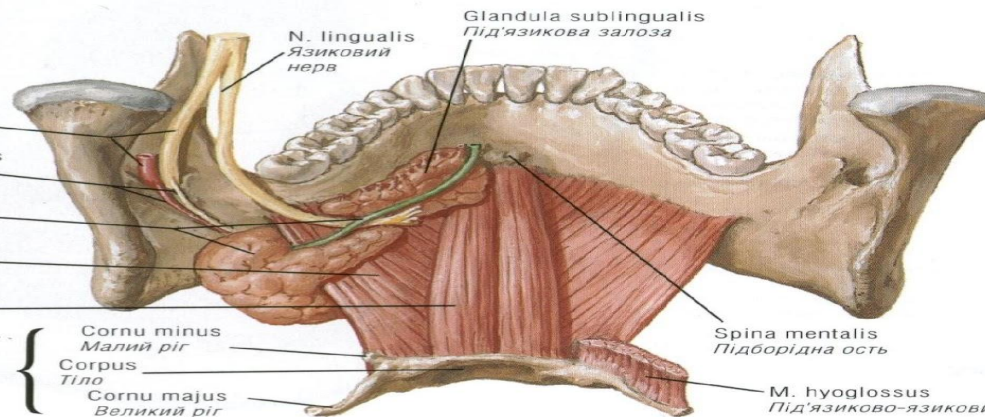
- Processus mastoideus Соскоподібний відросток
- Processus styloideus Шилоподібний відросток
- M. digastricus, venter posterior Двочеревцевий м'яз, заднє черевце
- M. stylohyoideus Шило-під'язиковий м'яз
- Cornu majus Великий ріг
- Cornu minus Малий ріг
- Corpus Тіло
- M. thyrohyoideus Щито-під'язиковий м'яз
- M. omohyoideus Лопатково-під'язиковий м'яз
- M. sternohyoideus Грудинно-під'язиковий м'яз
- Os hyoideum Під'язикова кістка

Вигляд ззаду і зверху

- A., n. alveolaris inferior Нижні альвеолярні артерія і нерв
- Ramus mylohyoideus, n. mylohyoideus Щелепно-під'язикова гілка, щелепно-під'язиковий нерв
- Glandula et ductus submandibularis Підщелепні залоза і протока

- M. mylohyoideus Щелепно-під'язиковий м'яз
- M. geniohyoideus Підборідно-під'язиковий м'яз

- Os hyoideum Під'язикова кістка

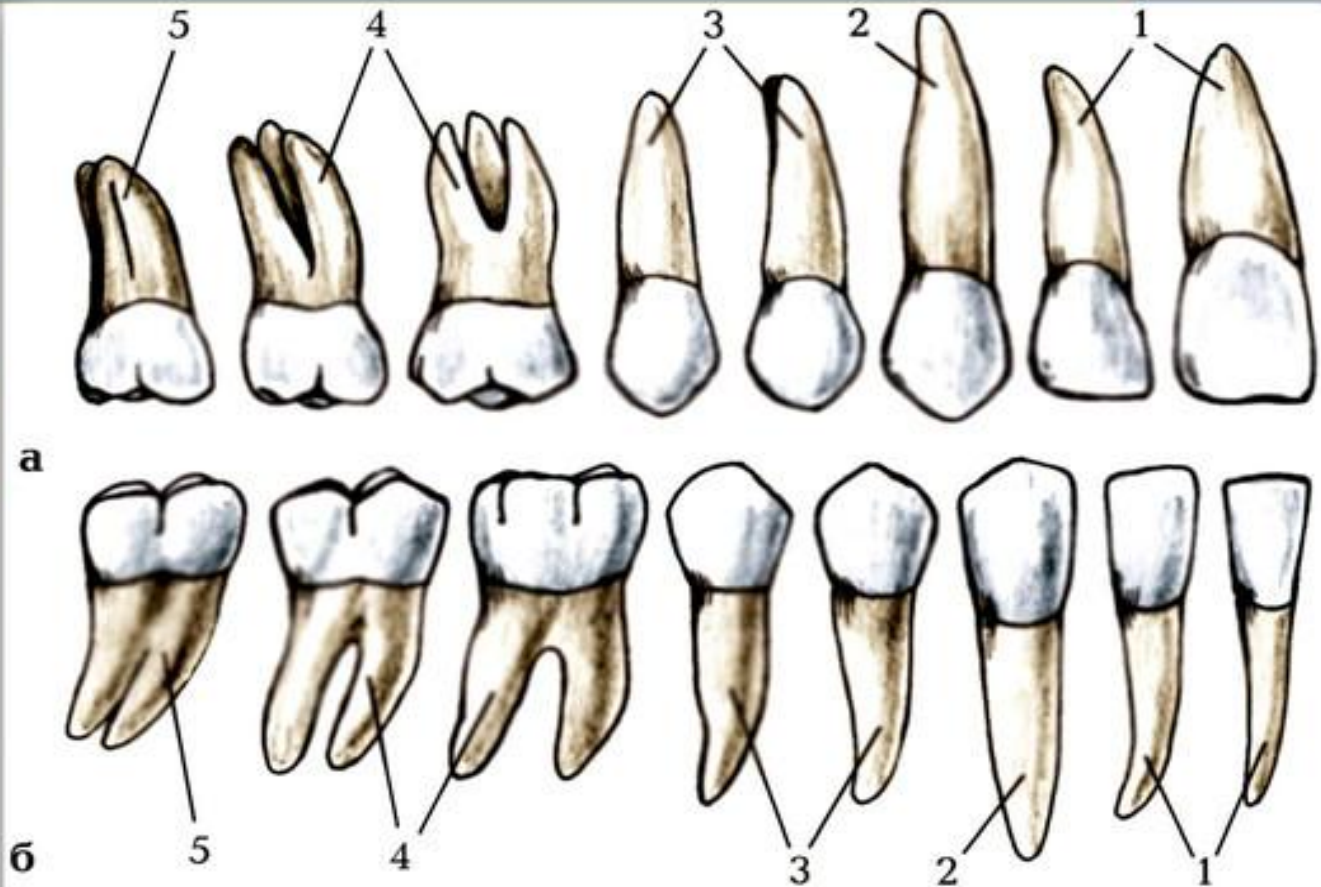
- Cornu minus Малий ріг
- Corpus Тіло
- Cornu majus Великий ріг

- Spina mentalis Підборідна ость

- M. hyoglossus Під'язиково-язиковий м'яз

КЛАСИФІКАЦІЯ ЗУБІВ

- Молочні і постійні зуби (*dentes decidui et dentes permanentes*);
- За формою: лопатоподібні – різці (*dentes incisivi*), конусоподібні – ікла (*dentes canini*), циліндричні – малі кутні зуби (*dentes premolares*), кубічні – великі кутні зуби (*dentes molares*).
- За функцією: різальні зуби, зуби, які рвуть, зуби, які відкушують, жувальні зуби;
- За розташуванням: фронтальні, кутові, бічні;
- За кількістю коренів: однокореневі, дво-, три-, багатокореневі.

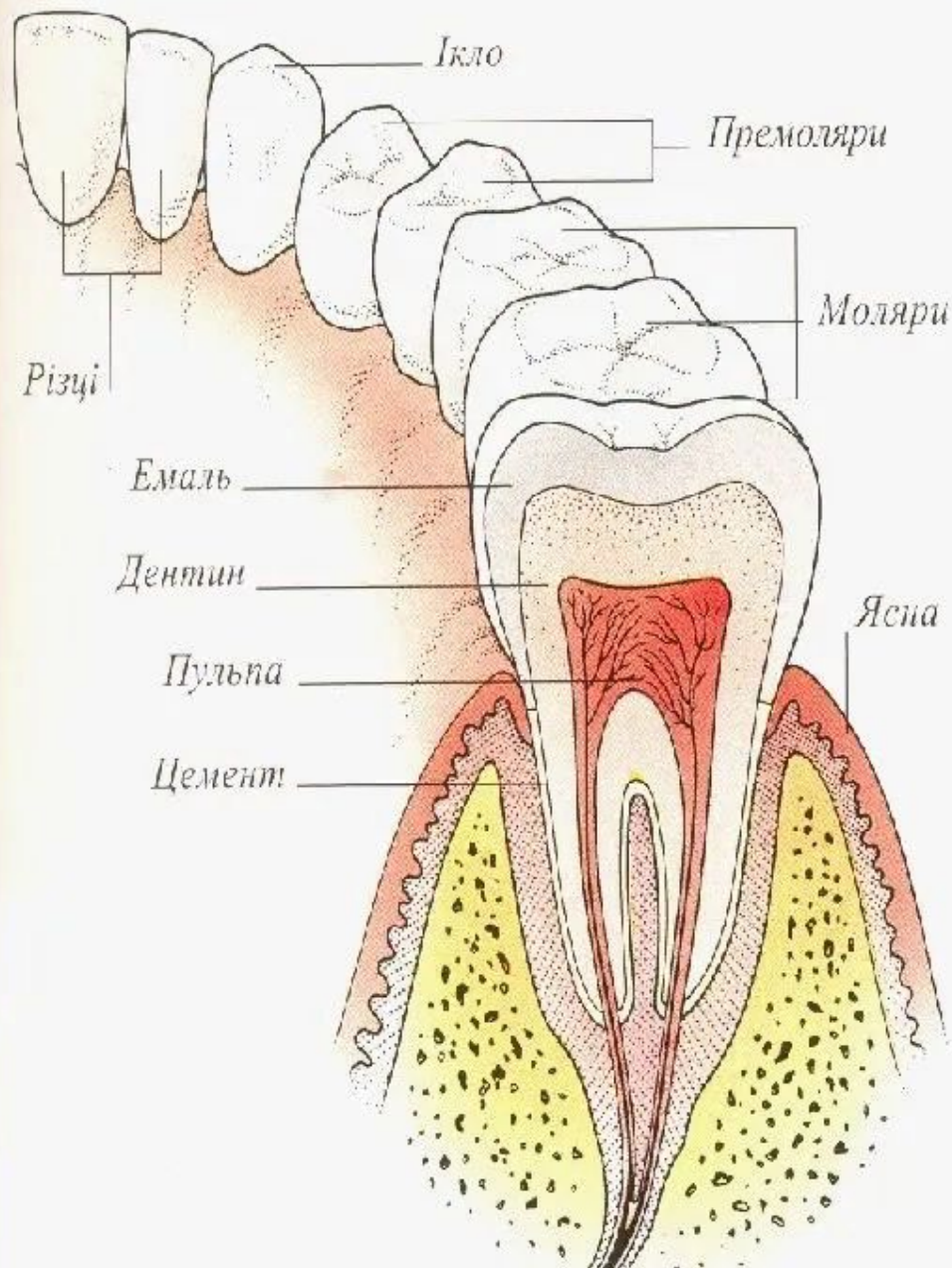
У дорослої людини є 32 зуби, які називають постійними .
1 – різці, 2- ікла, 3- премоляри (малі кутні зуби), 4 – моляри (великі кутні зуби)

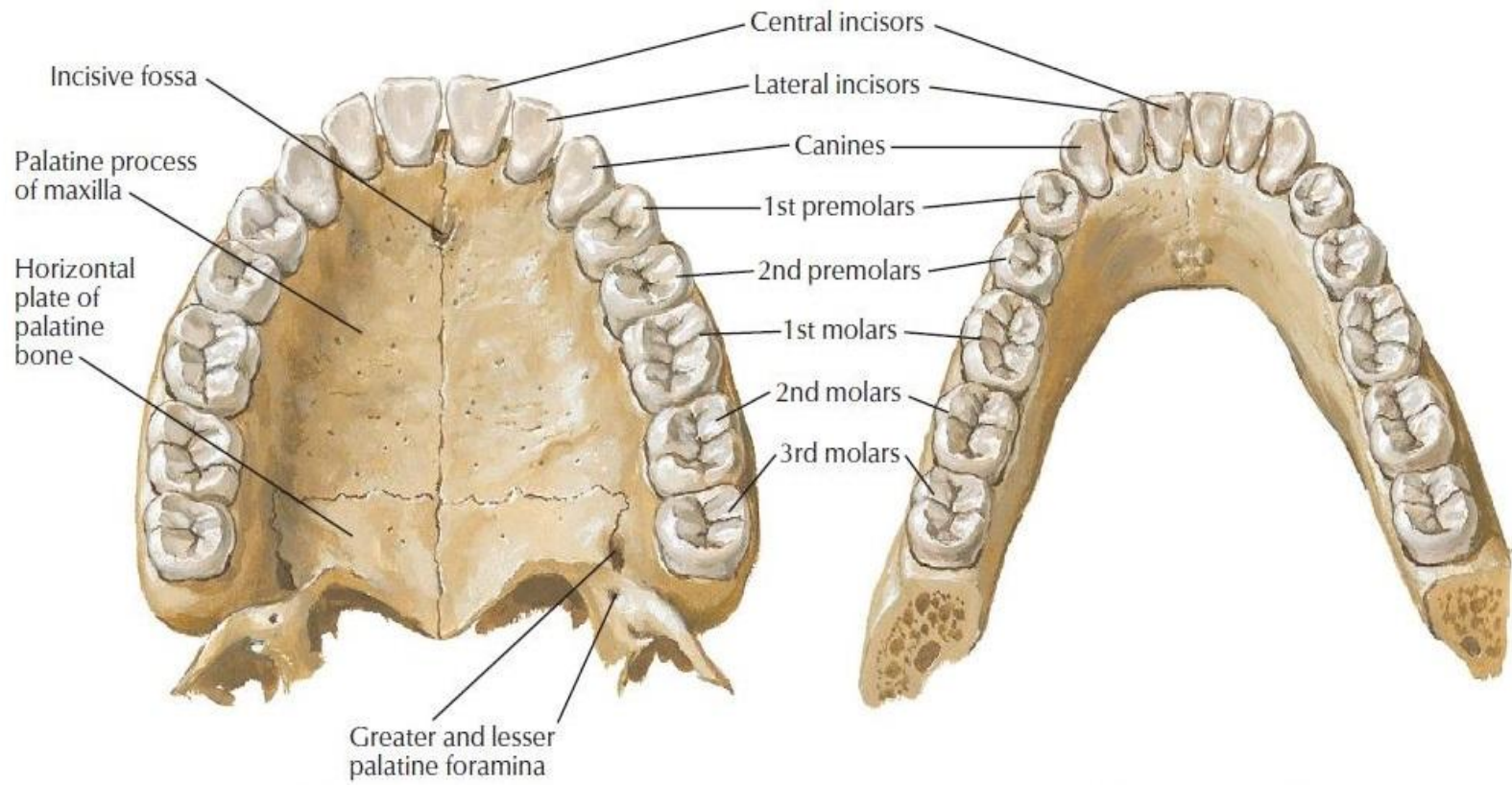
РІЗЦІ (8)

ІКЛА (4)

МАЛІ КУТНІ (8)

ВЕЛИКІ КУТНІ (12)

Upper permanent teeth

Lower permanent teeth

БУДОВА ЗУБА

I. Коронка (*corona dentis*):

- клінічна коронка (*corona clinica*)
- анатомічна коронка (*corona anatomica*);

II. Шийка (*cervix dentis*);

III. Корінь (*radix dentis*):

- клінічний корінь (*radix clinica*)
- анатомічний корінь (*radix anatomica*);

IV. Канал кореня зуба (*canalis radiceis dentis*).

1. Емаль (*enamelum*);

2. Дентин (*dentinum*);

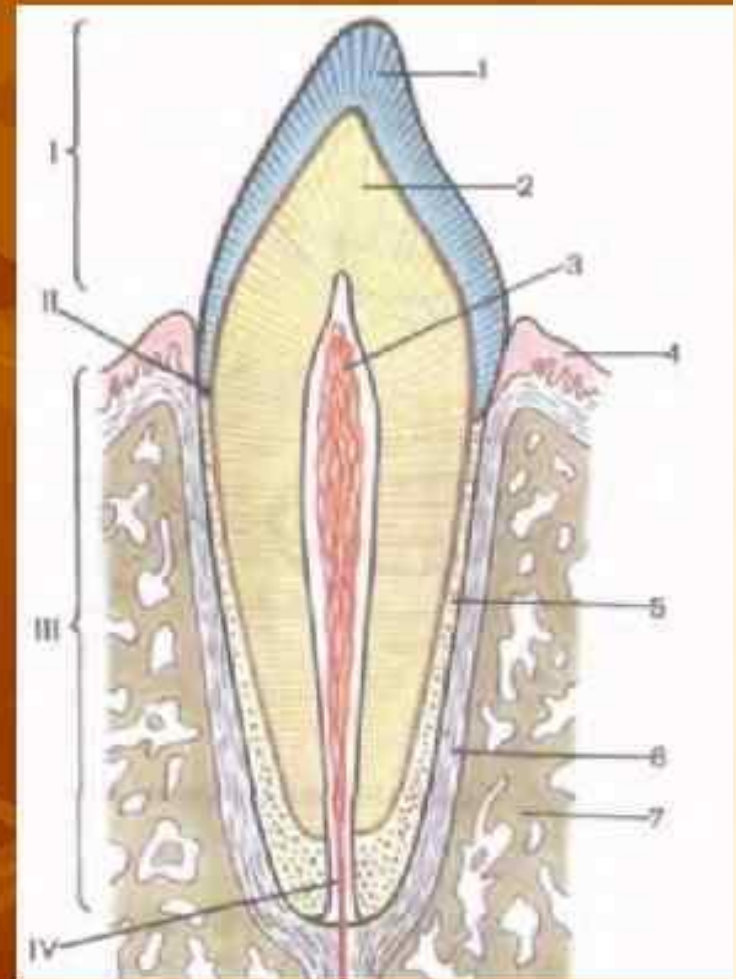
3. Порожнина коронки зуба (*cavitas dentis*), пульпа (*pulpa dentis*);

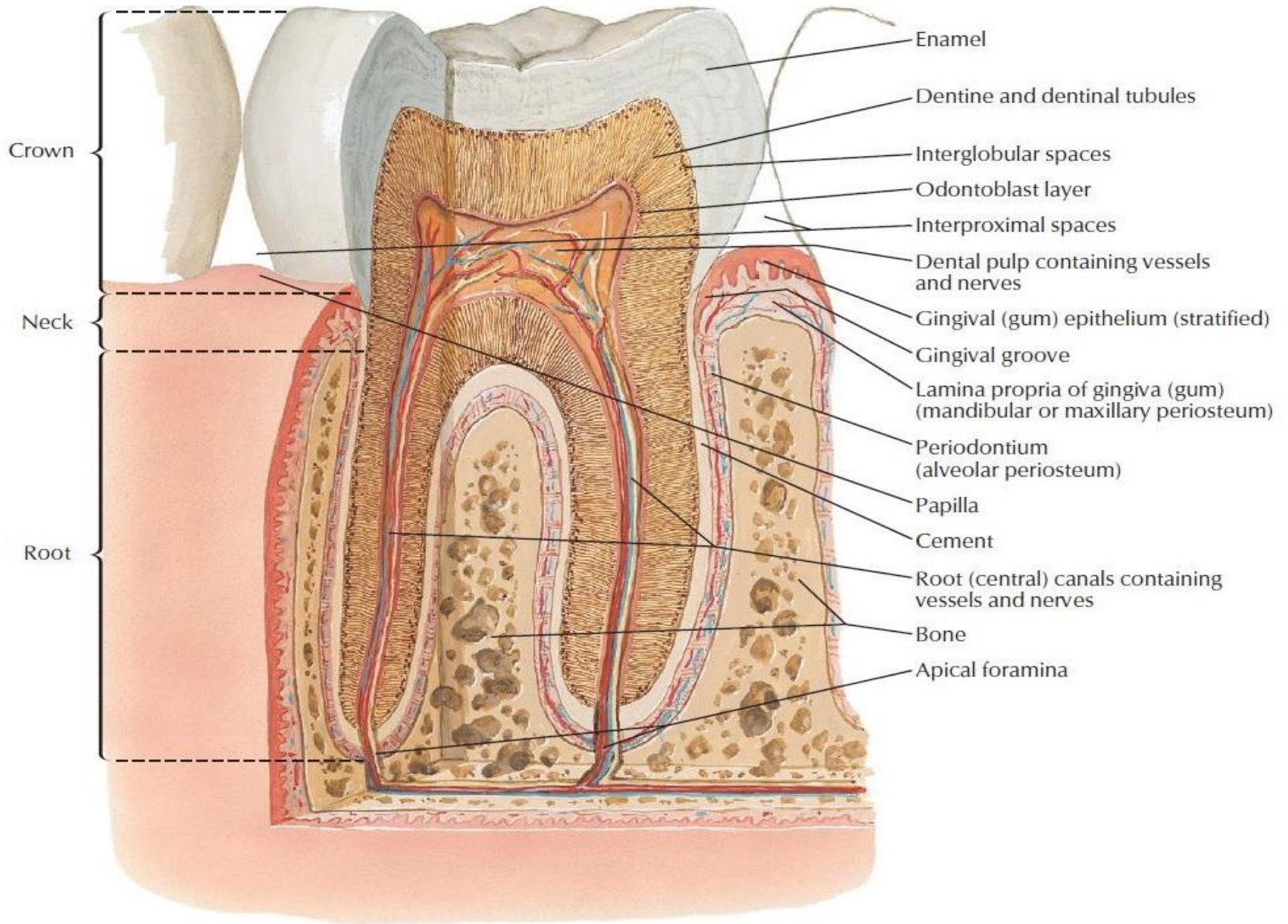
4. Ясна;

5. Цемент (*sementum*);

6. Періодонт;

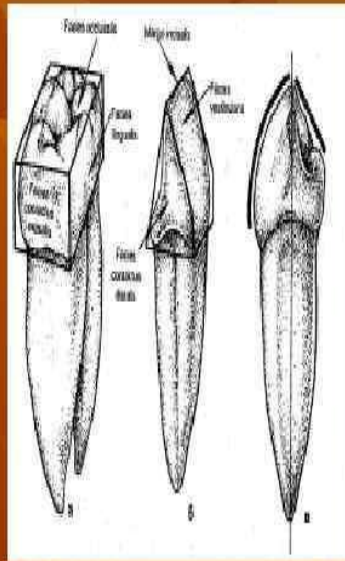
7. Кістка.

ПОВЕРХНІ ЗУБА

- Змикальна поверхня (*facies occlusalis*);
- Вестибулярна (лицева) поверхня (*facies vestibularis*);
- Язикова поверхня (*facies lingualis*);
- Контактна поверхня (*facies contactus*):
facies medialis;
facies distalis.

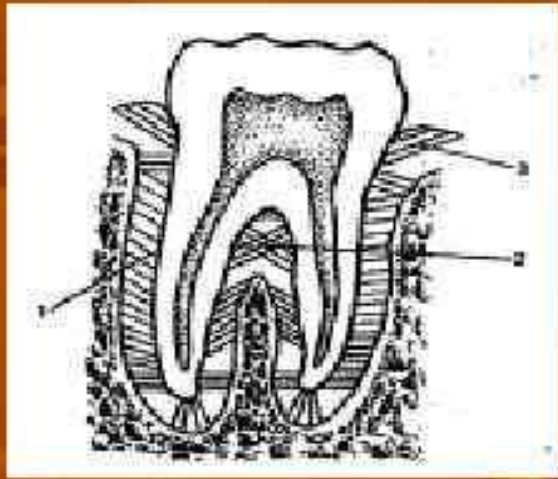

- Коронка має кілька поверхонь. Поверхню, обернену до зуба протилежної щелепи, називають змикальною поверхнею (*facies occlusalis*). Поверхня, що обернена до присінка, називається присінковою поверхнею (*facies vestibularis*), до язика язиковою (*facies lingualis*), а до поверхні сусіднього зуба - контактною поверхнею (*facies approximalis*). Контактних поверхонь у кожному зубі є дві: ближча поверхня (*facies mesialis*), обернену до присереднього зуба, і дальша поверхня (*facies distalis*), обернену в напрямку до кутніх зубів. Коронки зубів утворюють зубні дуги: верхньощелепну (*arcus dentalis maxillaris*) і нижньощелепну (*arcus dentalis mandibularis*).

ОЗНАКИ ПРИНАЛЕЖНОСТІ ЗУБА:

- **Ознака кута коронки** – кут утворений контактною (жувальною) і медіальною поверхнями гостріший. Ніж кут між жувальною та дистальною поверхнями;
- **Ознака кривини емалі коронки** – медіальний край емалі на присінковій поверхні коронки опукліший, ніж бічний, внаслідок стовщення в мезіальному напрямку;
- **Ознака положення кореня** – корені всіх зубів дещо нахилені дистально.

ПЕРІОДОНТ (periodontum)– сполучна тканина, або зв'язки, які утримують зуби в альвеолах.

1. Зубоальвеолярні волокна;
2. Міжзубні, міжкореневі волокна;
3. Зубояснаві волокна.

ПАРОДОНТ (parodontum)– сукупність структур, які утримують зуб в лунці:

- цемент кореня зуба;
- періодонт;
- стінка зубної альвеоли;
- ясна.

Корені зубів

**Різці та ікла мають по
одному кореню**

**Великі кутні зуби –
по 2-3 кореня**

ЗУБНА ФОРМУЛА

ПОСТІЙНІ ЗУБИ

87654321	12345678
----------	----------

87654321	12345678
----------	----------

3212	2123
------	------

3212	2123
------	------

МОЛОЧНІ ЗУБИ

V IV III II I	I II III IV V
---------------	---------------

V IV III II I	I II III IV V
---------------	---------------

2012	2102
------	------

2012	2102
------	------

ОКЛЮЗІЯ – співвідношення зубів під час змикання щелеп

**ЦЕНТРАЛЬНА ОКЛЮЗІЯ – наявність під час змикання зубів
максимальної кількості контактуючих точок, причому середня
лінія лица проходить між центральними різцями**

**ПЕРЕДНЯ ОКЛЮЗІЯ – серединне сходження зубних рядів, але зі
зміщеною допереду нижньою дугою.**

**БІЧНА ОКЛЮЗІЯ – зміщення нижньої щелепи праворуч
(права оклюзія), або ліворуч (ліва оклюзія).**

ПРИКУСИ ЗУБІВ

**(співвідношення між зубними рядами
в стані центральної оклюзії)**

ФІЗІОЛОГІЧНИЙ

Ортогнатичний

Прямий

**Фізіологічна
прогенія**

**Фізіологічна
опістогнатія**

ПАТОЛОГІЧНИЙ

Прогнатія

Прогенія

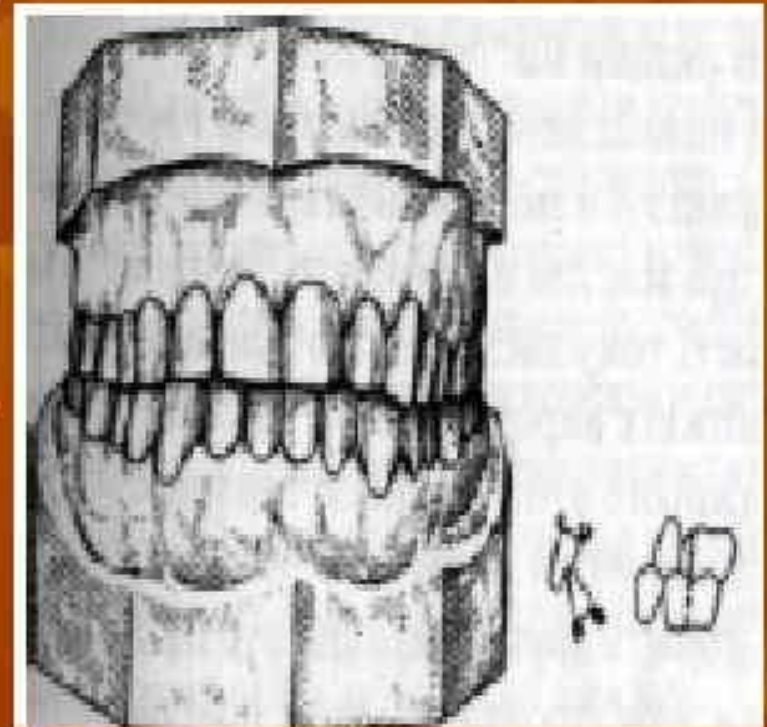
Глибокий прикус

Відкритий прикус

Перехресний прикус

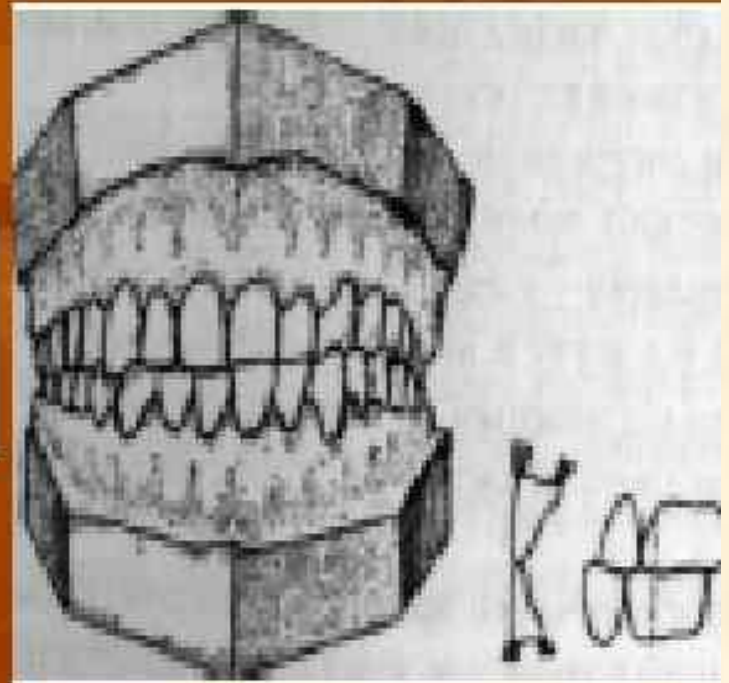
Ортогнатичний прикус

**Верхні зуби
перекривають нижні на
третину коронки
(1,5 – 3 мм)**

ПРЯМИЙ ПРИКУС

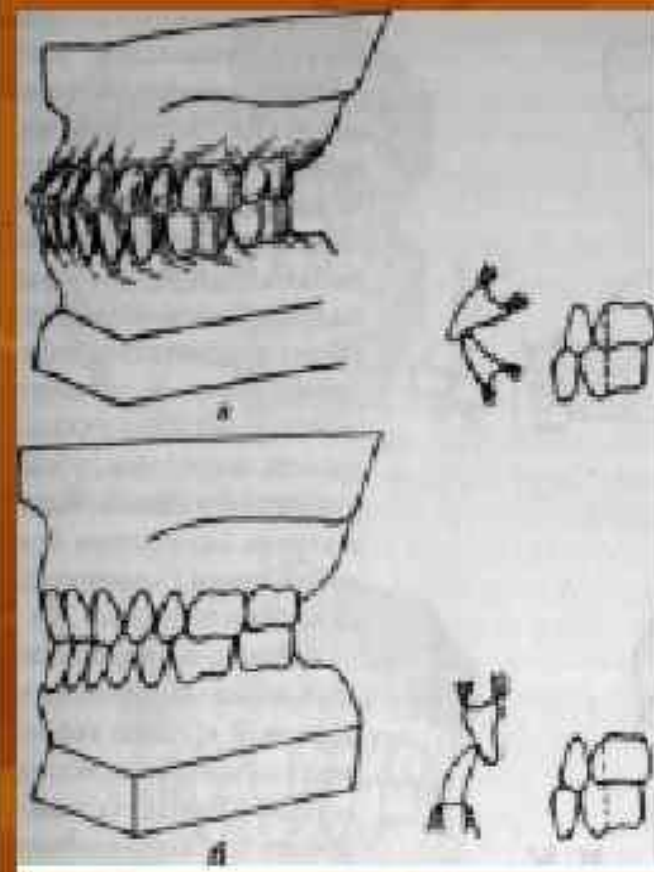
**Ріжучі краї верхніх і
нижніх зубів співпадають**

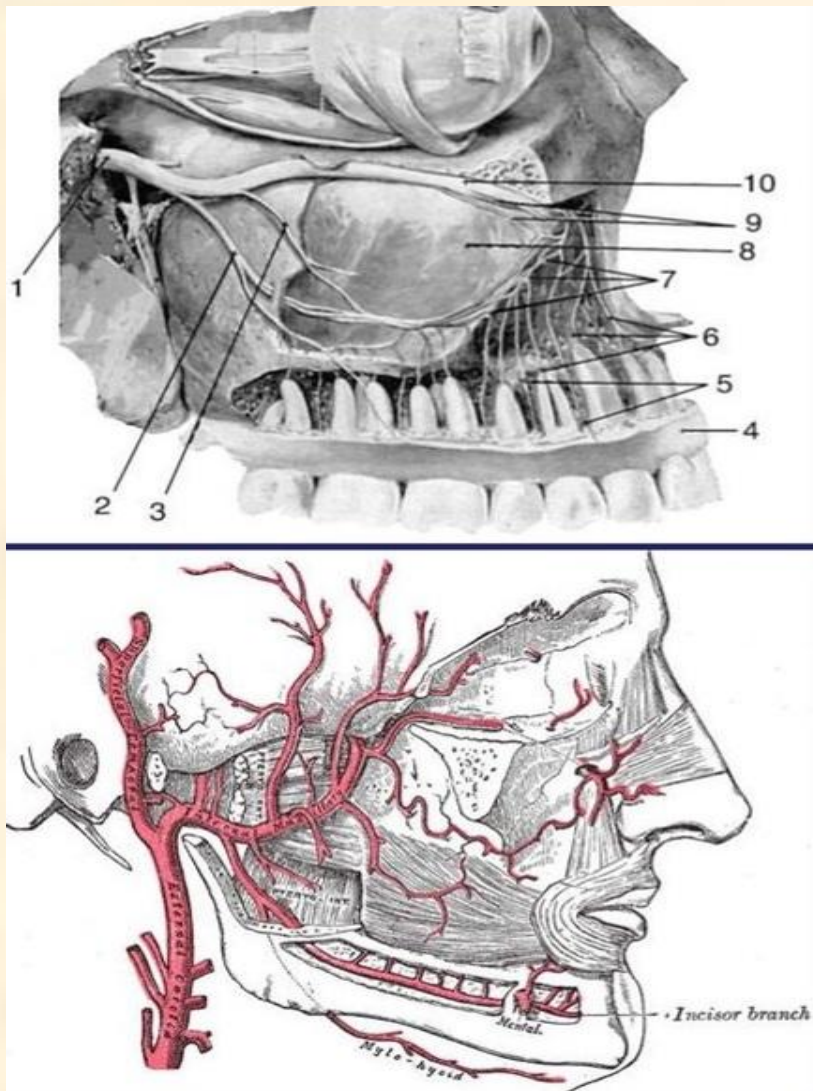
ФІЗІОЛОГІЧНА ПРОГЕНІЯ (а) –
верхні зуби на третину
перекривають нижні, але
нахилені допереду;

**ФІЗІОЛОГІЧНА
ОПІСТОГНАТІЯ**

(б) – верхні зуби на третину
перекривають нижні, але
нахилені дозаду.

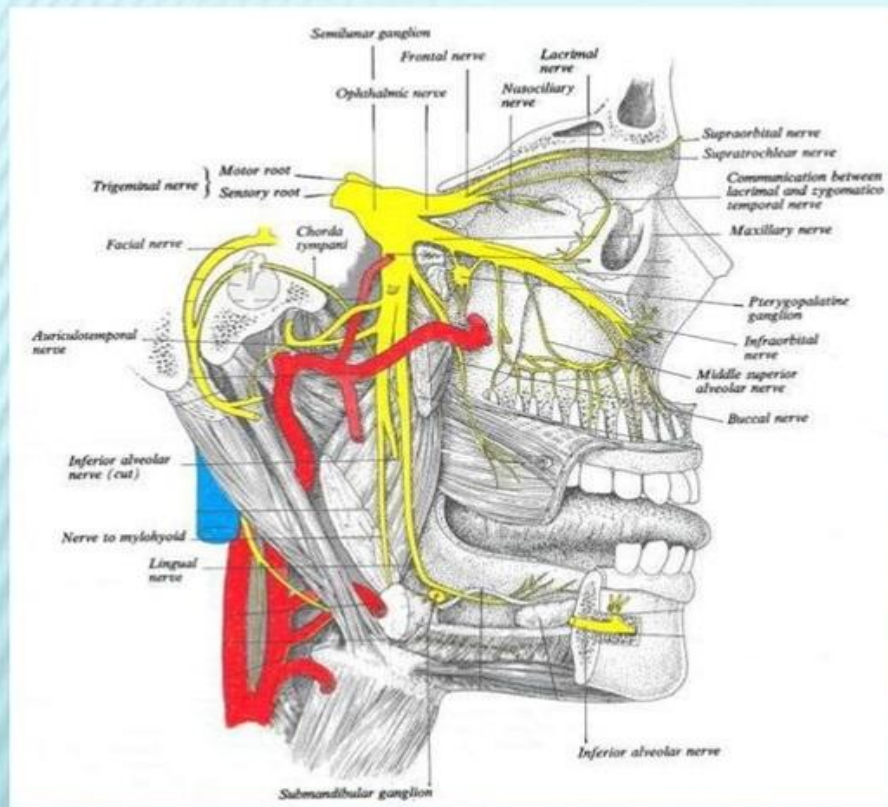

Кровопостачання зубів

- alveolaris superior posterior (a.maxillaris – 3 отдел)
- alveolaris superior anterior (a. infraorbitalis (a.maxillaris – 3 отдел))
- alveolaris inferior (a.maxillaris – 1 отдел)

Інервація зубів

Nn. alveolares superiores:

- rr. alveolares superiores anteriores

- r. alveolaris superior medius

- rr. alveolares superiores inferiores

Plexus dentalis superior

rr. dentales superiores

rr. gingivales superiores

N. alveolaris inferior

Plexus dentalis inferior

rr. dentales inferiores

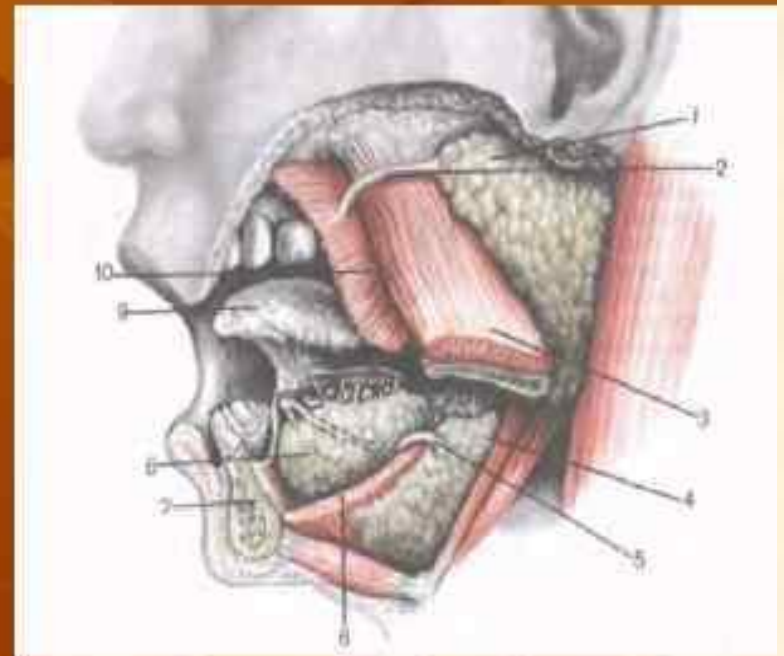
rr. gingivales inferiores

СЛИННІ ЗАЛОЗИ (glandulae salivariae)

glandulae salivariae minores

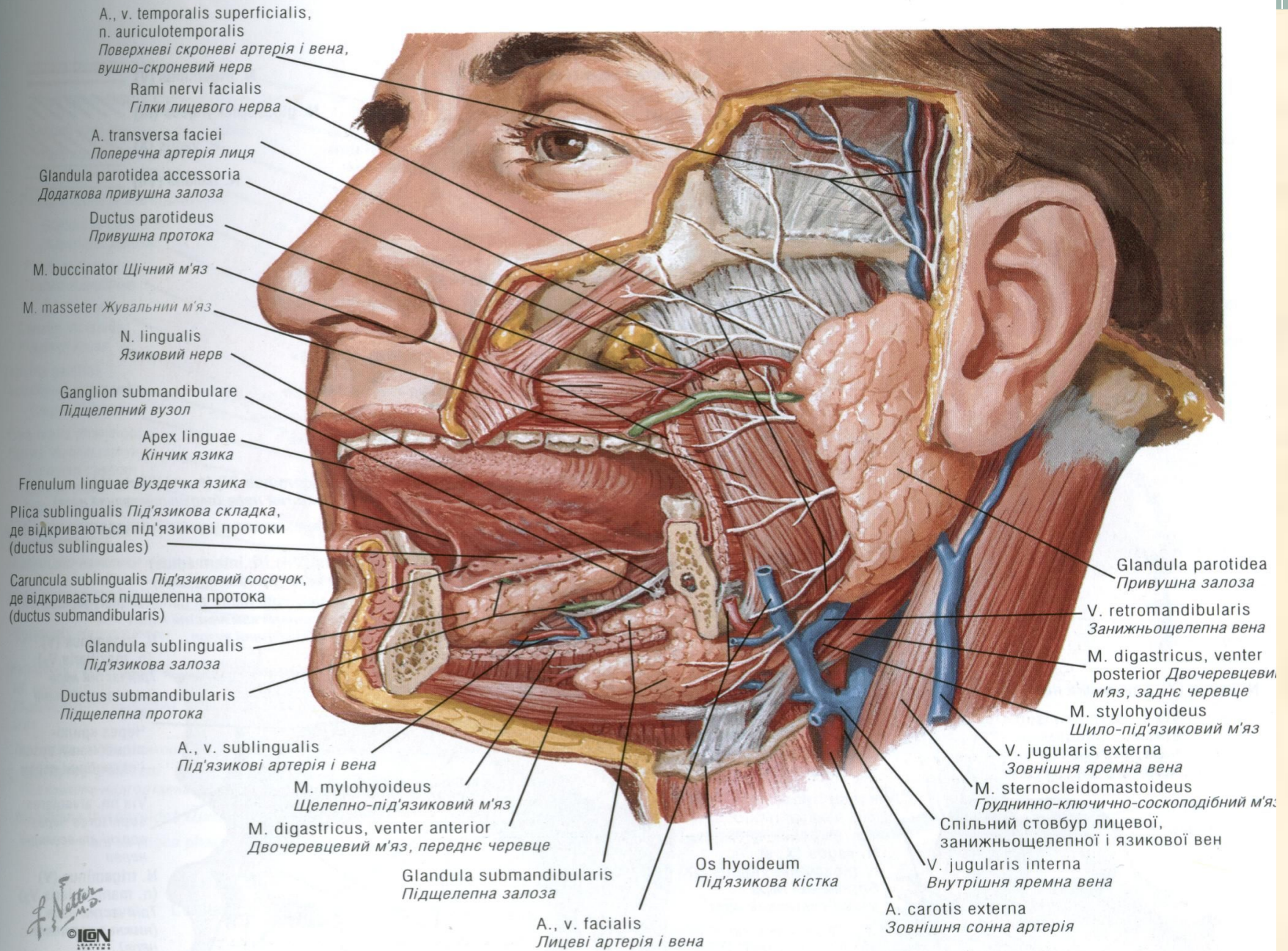
**Glandulae palatinae
Glandulae labiales
Glandulae buccales
Glandulae molares
Glandulae linguales**

glandulae salivariae majores

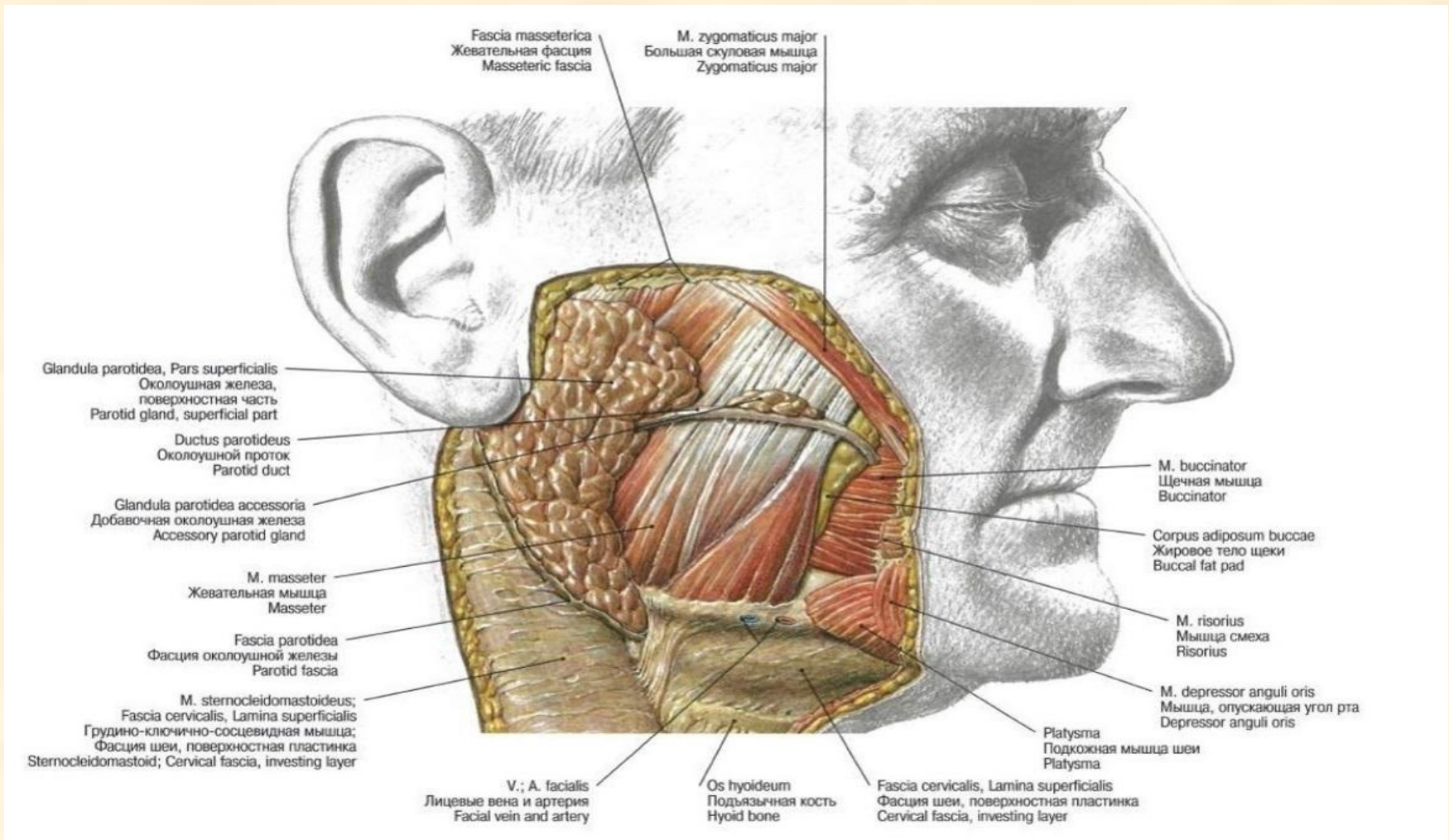

**Glandula parotidea (1)
Glandulae submandibularis(4)
Glandula sublingualis (8).**

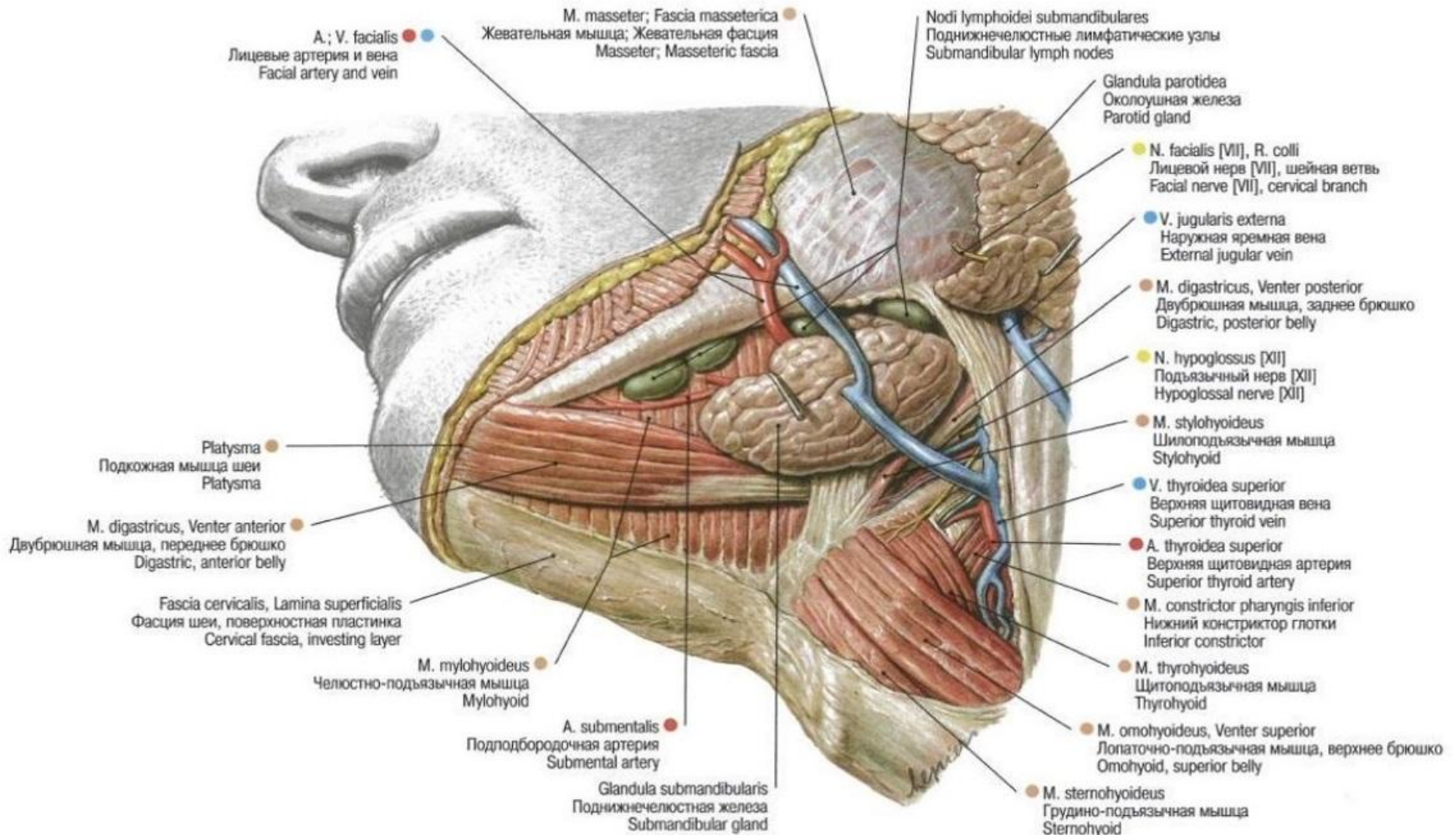
Дно порожнини рота (слинні залози)

Привушна залоза (glandula parotidea)

Піднижньощелепна залоза (glandula submandibularis)

Під'язикова залоза (glandula sublingualis)

